

Výroční zpráva 2015

Českého svazu ochránců přírody Vlašim

Milá Přírodo...

Základní údaje o ČSOP Vlašim

Adresa:

Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim,
Pláteníkova 264, 258 01 Vlašim

Tel./fax:

317 845 169, 317 845 965

E-mail:

vlasim@csop.cz
www.csopvlasim.cz

Návštěvnícké středisko Vodní dům

Tel.: 775 068 884

www.vodni-dum.cz

Dům přírody Blaníku

Tel.: 731 538 008

www.dumprirody.cz/blanik

Záchranná stanice pro zraněné živočichy ČSOP Vlašim

Tel.: 777 800 460

Bankovní spojení:

Česká spořitelna a. s., pobočka Vlašim,
č. ú. 322147339/0800

IČO: 185 95 677

DIČ: CZ18595677

Počet řádných členů k 31. 12. 2015:

243

Další organizační údaje

ČSOP Vlašim je základní organizací Českého svazu ochránců přírody, která byla ve Vlašimi založena již 25. září 1990.

ČSOP Vlašim je krajským střediskem environmentálního vzdělávání výchovy a osvěty, jmenovaným Radou Středočeského kraje.

ČSOP Vlašim je členem Sítě ekologických poraden ČR (STEP), členem Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina, členem Sdružení mladých ochránců přírody, Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim je akreditovaným ekocentrem ČSOP.

ČSOP Vlašim zřizuje Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka, který je akreditovaný Radou Národního pozemkového spolku.

ČSOP Vlašim zřizuje Záchrannou stanici pro živočichy, která je začleněna do Národní sítě stanic a paraZOO, akreditované MŽP.

ČSOP Vlašim je zakládajícím členem o.p.s. Český Merán, zakládajícím členem MAS Blaník, zakládajícím členem MAS Posázaví.

ČSOP Vlašim koordinuje přidělování značky „Produkt z Kraje blanických rytířů“ a je členem Asociace regionálního značení.

ČSOP Vlašim je koordinátorem Geoparku Kraj blanických rytířů.

Naše poslání

Základním posláním Českého svazu ochránců přírody Vlašim je ochrana přírodního a kulturního dědictví především na Podblanicku a péče o něj. Toho chceme dosáhnout zejména:

1. Informováním a poradenstvím veřejnosti,
2. environmentální výchovou a osvětou dětí, profesních skupin, veřejnosti,
3. interpretací přírodního a kulturního dědictví na Podblanicku,
4. mimoškolní celoroční prací s dětmi,
5. zapojováním místních obyvatel do našich aktivit,
6. spoluprací s vlastníky a hospodáři, spoluprací s dalšími institucemi a organizacemi,
7. účastí v procesech posuzování a rozhodování o zásazích v krajině,
8. zajišťováním přímé péče o vybrané lokality a objekty,
9. realizací programů k záchraně vybraných ohrožených druhů organismů a biotopů,
10. péči o jednotlivá vinou člověka handicapovaná zvířata s cílem jejich návratu do přírody, jelikož každý život má svou cenu.

V některých svých aktivitách Český svaz ochránců přírody Vlašim působí v širší oblasti, než je Podblanicko (viz jednotlivé kapitoly výroční zprávy).

Český svaz ochránců přírody Vlašim navazuje na činnost Spolku pro okrašlování a ochranu domoviny, který byl ve Vlašimi ustaven 23. 4. 1899.

Je symbolické, že vlašimská organizace Českého svazu ochránců přírody sídlí v domě, kde se před sto lety scházel spolek pro okrašlování a ochranu domoviny.

ISBN 978-80-87964-08-0

Český svaz ochránců přírody, 02/09 základní organizace

autor kreseb: Luděk Slezák

tisk: VAMB s.r.o., Štěchovice, náklad: 800 ks

ÚVOD

Milá čtenářko, milý čtenáři,

otevíráte přehled o činnosti Českého svazu ochránců přírody, základní organizace Vlašim za rok 2015. Tento rok byl pro nás vsutku náročný, myslím, že jednoznačně nejnáročnější za naší více jak pětadvacitiletou historii. Důvodem bylo nakupení realizace, resp. finalizace několika náročných investičních projektů. Každý z těchto projektů jsme připravovali řadu let, některé dokonce více jak deset let. Také jejich realizaci jsme měli ve střednědobém plánu rozvrženou tak, aby probíhala postupně. Díky vnějším vlivům se nakonec stalo nechtěné a většina projektů se dostala do realizace ve stejném období (2014 – 2015).

Těmito náročnými projekty byla výstavba dvou návštěvnických středisek Domu přírody Blaník a Vodního domu, stavba ubytovacího zázemí pro pobytové programy a několik významných projektů obnovy zeleně v obcích Podblanicka. K tomu všemu jsme se nakonec rozhodli využít mimořádné výzvy Operačního programu Životního prostředí v rámci dočerpávání jeho prostředků a zateplili jsme budovu Podblanického ekocentra a náročně rekonstruovali jeho vstup a přizemí.

10 největších úspěchů v roce 2015

01

Dohoda o smluvní ochraně rašelinišť a rašelinných luk Na pramenech u Horní Lhoty s Krajským úřadem Středočeského kraje. Jde o lokalitu, kterou jsme před dvaceti lety objevili a zachránili před zánikem a od té doby o ní pečujeme. Částečně byla vykoupena do vlastnictví ČSOP, částečně ji máme v nájmu.

02

Obnažení hadcových skalek a vyčištění starého lomu u Bernartic a tak vytvoření vhodných podmínek pro výskyt kriticky ohrožené a endemické kuřičky Smejkalovy.

03

Obnova biotopu kuněk obecných ve velkém vápencovém lomu u Vlašimi. Byly zde odstraněny nálety a skládka odpadů a s využitím těžké techniky obnaženo dno až na minerální podloží a vytvořeny četné tůňky.

04

Dokončení rozsáhlého projektu obnovy zeleně ve Vlašimi, bylo zde vysazeno 13 tisíc dřevin a ošetřeno 660 stromů. Dále byla rekonstruována zeleň v Trhovém Štěpánově a v Křivsoudově a dokončeno ošetření významných lipových alejí ve Zlenicích a Jinošově.

05

V roce 2015 naše Záchraná stanice pro živočichy přijala rekordních 666 živočichů 74 druhů, z nichž se podařilo doléčit kolem poloviny a většinu z nich vypustit zpět do přírody.

Pro řadu spolupracovníků znamenalo zvládnutí těchto projektů práci o večerech a víkendech prakticky po celý rok. Pro ostatní pak větší nápor při zajišťování průběžné činnosti, protože museli zvládat práci i za své kolegy. Myslím, že se již všichni těšíme na rok letošní, kdy se budeme moci opět věnovat především našim hlavním činnostem.

Všem přátelům, kolegům a spolupracovníkům, kteří se na činnosti ČSOP Vlašim v roce 2015 podíleli velmi děkuji za jejich práci, nadšení a mimořádnou obětavost, díky které se podařilo udržet a dále rozvíjet všechny hlavní směry naší činnosti ve prospěch našeho společného kulturního a přírodního dědictví Podblanicka. Děkuji všem našim partnerům, dárcům, sponzorům a příznivcům, bez kterých by naše činnost nebyla možná.

Pavel Pešout
únor 2016

06

9 159 jedinců žab a čolků jsme zachránili před koly automobilů na tahových cestách a 552 mlžů před jejich uhytnutím na dnech odbahňovaných či letněných rybníků.

07

Nárůst akcí pro veřejnost. Celkem jsme v roce 2015 uskutečnili přes padesát přednášek, výstav, vycházek a tematických akcí v paraZOO.

08

V červnu se podařilo uvést do provozu návštěvnické středisko CHKO Blaník a geoparku Kraj blanických rytířů – „Dům přírody Blaník“ nedaleko Kondrace. Celou sezónu se středisko těšilo velkému zájmu veřejnosti.

09

Byl úspěšně ukončen dvouletý projekt „Šikula“ zaměřený na rozvoj polytechnického vzdělávání v mateřských školách. Bylo v rámci něj proškoleny 300 pedagogů škol.

10

Dobudování areálu Podblanického ekocentra. Venkovní expozice paraZOO byla doplněna o interaktivní naučné prvky pro dětské návštěvníky, vlastní budova ekocentra byla zateplená, vyměněna okna, zrekonstruováno celé přízemí, zvětšen přednáškový sál, zřízena klubovna pro mladé ochránce přírody a zejména byla vybudována nová ubytovna pro účastníky výukových programů.

OBSAH

ÚVOD	1
10 největších úspěchů v roce 2015	1

OBSAH	2
--------------------	----------

PŘÍRODNÍ A KULTURNÍ DĚDICTVÍ	3
---	----------

POZEMKOVÝ SPOLEK PRO PŘÍRODU A PAMÁTKY PODBLANICKA	3
---	----------

Péče o přírodovědně cenné lokality	3
Péče o kulturní dědictví	3
V roce 2015 se podařilo	4

PÉČE O NELESNÍ ZELENĚ	6
------------------------------------	----------

Údržba a výsadby zeleně ve městech a obcích	6
Výsadby ve volné krajině	7
Obnova zámeckých parků	8

DRUHOVÁ OCHRANA	8
------------------------------	----------

Záchrana kuřičky Smejkalovy	8
Houby Dolnokralovických hadců	9
Krajové odrůdy ovocných dřevin	9

Program Vážky	10
Tvorba biotopů pro páchníka	10

Ochrana obojživelníků při jarním tahu přes komunikace	10
---	----

Obnova biotopu kuněk obecných v Jinošovském lomu ..	11
Program Ryby a mihulovci	12

Mapování netopýřů	12
Péče o živočichy v roce 2015	14

ZÁCHRANNÁ STANICE PRO ŽIVOČICHY	14
--	-----------

Záchranné přenosy	15
Sbírka Zvíře v nouzi a adopce zvířat	16
Zajímavý pacienti roku 2015	16

SPOLUPRÁCE SE STÁTNÍ SPRÁVOU, POSUDKOVÁ ČINNOST	16
--	-----------

Správní řízení	16
Přírodovědné průzkumy	16

ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A OSVĚTA (EVVO)	17
--	-----------

SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI	17
------------------------------------	-----------

Výukové programy pro školy	17
Ekologická olympiáda	18
Projekt ŠIKULA – rozvoj polytechnického vzdělávání v mateřských školách	19
XV. Středočeská MRKVOVÁ konference	19
Středočeská M.R.K.E.V. a Mrkvička	19
Ekocentrum	20
Nové zázemí pro výukové programy	21

MIMOŠKOLNÍ VÝCHOVA DĚTÍ A MLÁDEŽE	21
--	-----------

Letní tábor	21
Oddíl MOP Včelojedi	21
Příměstský tábor v paraZOO	22

AKCE PRO VEŘEJNOST	22
---------------------------------	-----------

Ekovečery a přednášky pro veřejnost	22
Výstavy	23
Osvětové akce v terénu	23
Osvětové akce v paraZOO	25
Jarní kurzy pro veřejnost a výměnný jarmark	27
Knihovna přírodovědné a regionální literatury	28
Ekoporadna	28
Ekooobchůdek	28

PUBLIKAČNÍ ČINNOST	29
---------------------------------	-----------

Periodika ČSOP Vlašim	29
Samostatné publikace	29
Propagační a osvětové tiskoviny	30
ČSOP Vlašim v médiích	33
ČSOP Vlašim na internetu	33

INTERPRETACE PŘÍRODNÍHO A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ	35
--	-----------

Dům přírody Blaníku	35
Vodní dům	36
Naučné stezky provozované	36
ČSOP Vlašim	36

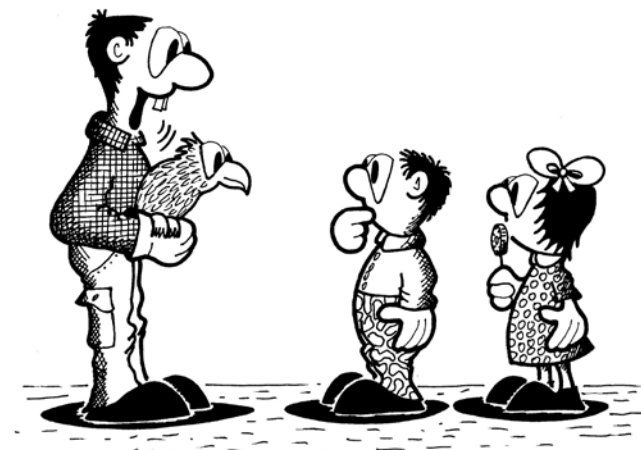
REGIONÁLNÍ ROZVOJ	37
--------------------------------	-----------

Geopark Kraj blanických rytířů	37
KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt® ...	38
Geocaching	38
Podblanická galerie ČSOP Vlašim	40
Blanický rytíř	41

ČLENOVÉ ČSOP VLAŠIM	42
----------------------------------	-----------

Terénní stanice Borovsko	43
--------------------------------	----

HOSPODAŘENÍ V ROCE 2015	44
--------------------------------------	-----------

PŘÍRODNÍ A KULTURNÍ DĚDICTVÍ

POZEMKOVÝ SPOLEK PRO PŘÍRODU A PAMÁTKY PODBLANICKA

① Martin Kloudys

Ochranu přírodních lokalit a staveb se ČSOP Vlašim snaží zajistit prostřednictvím smluv a dohod s vlastníky a hospodáři. Aktivity spojené s péčí o přírodní a kulturní památky na Podblanicku zastřešuje program ČSOP Vlašim „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka“. O vybrané lokality a stavby ČSOP Vlašim pečuje s pomocí práce vlastních členů a dobrovolníků. Od roku 1999 je program „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka“ akreditován Radou Národního pozemkového spolku.

Péče o přírodovědně cenné lokality

ČSOP Vlašim v rámci programu pozemkového spolku podchycuje 39 přírodovědně významných lokalit na Podblanicku, na nichž se zpravidla vyskytují vzácné nebo zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů. Nové lokality jsou do programu zařazeny zpravidla na základě průzkumů a jednání s vlastníky.

Na lokalitách probíhá průběžné sledování rostlin a živočichů a další jednání s hospodáři a vlastníky. Podle získaných údajů je následně upraveno hospodaření nebo provedeno opatření pro zlepšení stavu vzácných druhů. Velkou část lokalit (o kterou přímo pečuje ČSOP Vlašim) tvoří mokřadní, často silně zrašelinělé louky, které vyžadují šetrné sečení s vyloučením těžké mechanizace. Na loukách kosíme ručně vedenou lištovou sekačkou a křovinořezem s ručním hrabáním a odvozem.

Lokality zařazené v programu pozemkového spolku jsou postupně vybavovány informačními tabulemi a jsou postupně představovány i v regionálním tisku.

Péče o kulturní dědictví

ČSOP Vlašim se v rámci programu pozemkového spolku věnuje i kulturním památkám a historickým místům. Ve spolupráci s vlastníky tak program pozemkového spolku přispívá k ochraně a rozvoji kulturního dědictví Podblanicka. ČSOP Vlašim udržuje pietní místo – bývalé popraviště u Vlašimi „Na Spravedlnosti“, v zámeckém parku ve Vlašimi pečuje ČSOP Vlašim o Starý hrad s expozicí o historii parku a ve Vlašimské bráně zámeckého parku Vlašim provozuje Podblanickou galerii s díly výtvarníků Podblanicka.

K největším úspěchům programu patří:

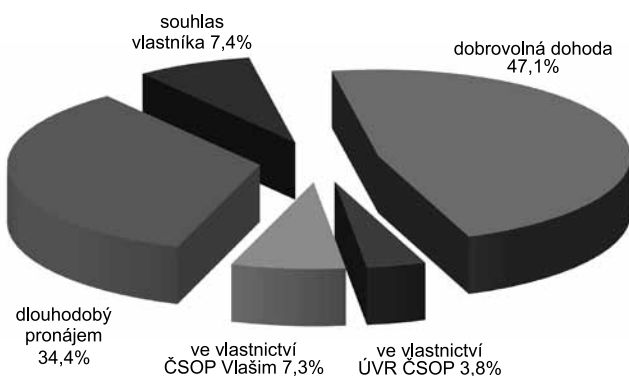
- Uzavření dobrovolných dohod s hospodáři v Chráněné krajině oblasti Blaník.
- Revitalizace Jinošovského a Orlinského údolí včetně opravy rybníků.
- Ochrana rašeliněště „Na Pramenech“ prostřednictvím smluv s vlastníky a výkupu značné části lokality do majetku ČSOP.
- Záchrana lokality lýkovec jedovatého „Kupsova skála“ neda-leko Nesperské Lhoty u Vlašimi.

ČSOP VLAŠIM

- Uzavření věcného břemene pro ochranu pralesa „Jehliště“ u Jetřichovic.
- Obnovení pastvy na jalovcové stráni v přírodní památce Na Ostrově u Nemíže.

V roce 2015 se podařilo

- uzavřít s Městem Trhový Štěpánov pachtovní smlouvu k části nové lokality „Nad Lipinou“ u Dalkovic. Mokřadní louka s populací vachty trojlístě leží nad rybníčkem Lipina, u kterého ČSOP Vlašim rovněž přispěl k revitalizaci,
- uzavřít dobrovolnou dohodu o společné ochraně přírody s Farmou Želichov a Kozí farmou Milovnice. Dohoda je podkladem pro společné projekty k zlepšení krajinných prvků i pro respektování ochrany přírody v hospodaření farmy,
- připravit smluvní ochranu lokality Na pramenech formou smlouvy mezi vlastníky a Krajským úřadem Středočeského kraje. Lokalita „Na pramenech“ se tak zařadila mezi několik málo území u nás, které jsou chráněny touto formou,
- uzavřít smlouvu o společné ochraně památného dubu letního u Kamberka. ČSOP Vlašim bude stav památného stromu pravidelně sledovat,
- osadit na komín bývalého lihovaru osady Zátíší hnízdní podložku pro čápa bílého. S vlastníkem nemovitosti byla uzavřena smlouva o umístění a respektování hnízdění čápů,
- provést kosení na 40 ha mokřadních a květnatých luk, na dalších 11 ha byla realizována pastva,

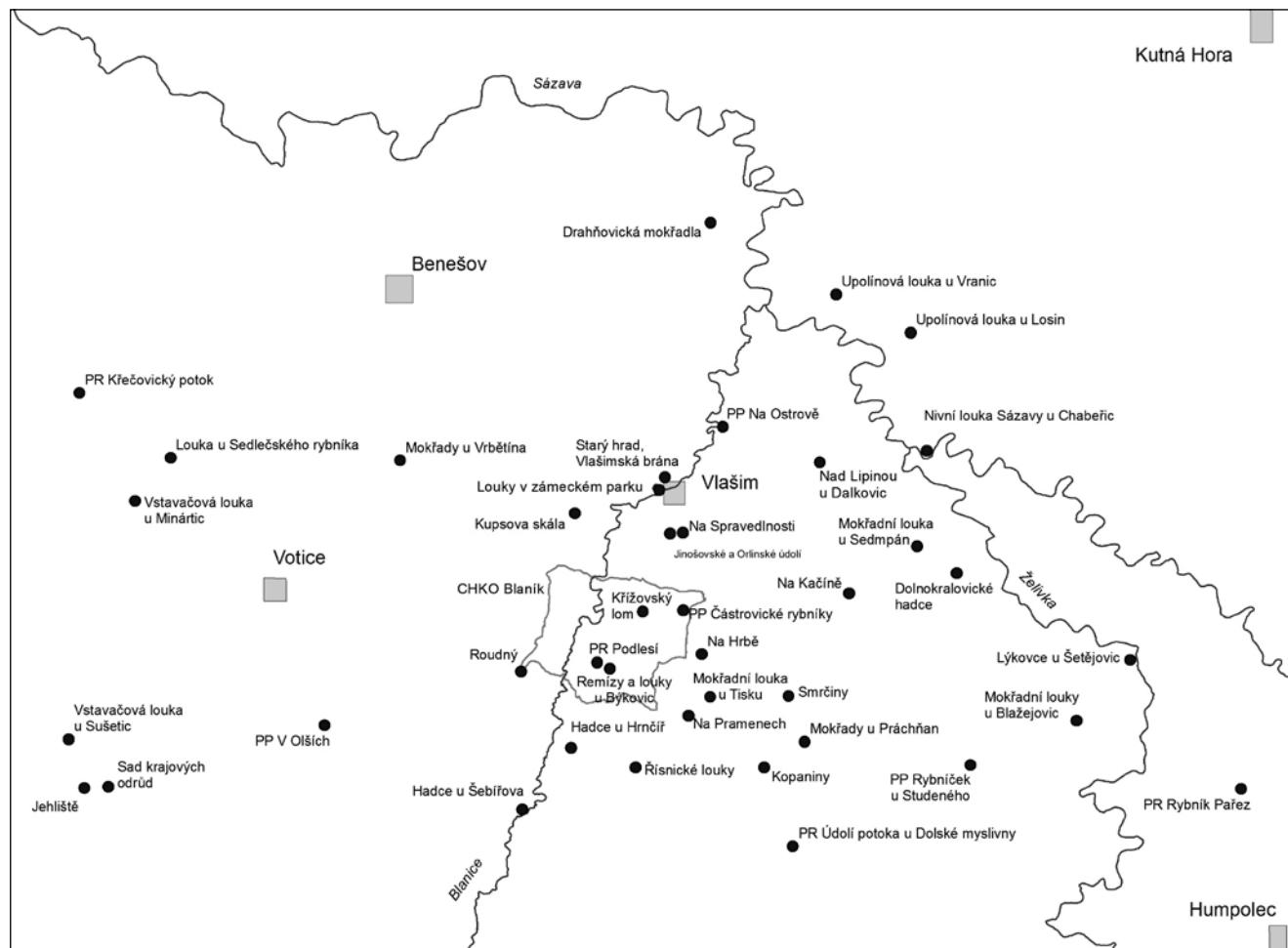

Graf č. 1: Struktura věcných práv k pozemkům začleněným v programu.

Tabulka č. 1: Výměra pozemků zařazených do programu pozemkového spolku dle formy věcných práv.

forma věcného práva	výměra (m ²)
dobrovolná dohoda	1 365 448
souhlas vlastníka	153 885
dlouhodobý pronájem	755 333
ve vlastnictví ČSOP Vlašim	159 443
ve vlastnictví ÚVR ČSOP	82 960
celkem	2 517 069

Mapa č. 1: Lokality v péči ČSOP Vlašim v rámci programu Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka.

- provést výřezy stínících stromů a křovin na lokalitě Na ostrově a Na pramenech. Výřezy byly provedeny pro uvolnění jalovců a mokřadní květeny,
- provést obnovu mělkých stružek na lokalitách Jinošovské údolí, Na Kačíně, Údolí potoka u Dolské myslivny, Na pramenech a Podlesí. Stružky upravují vodní režim lokality a vytváří mikrobioty pro specifické druhy rostlin a živočichů,
- provést vyčištění malého lomu na Dolnokralovických hadcích od nánosů hlíny. Opatřením byly obnaženy výchozy hadcových skalek, které jsou důležité pro kuřičku hadcovou,
- byly zpracovány ochranné plány pro lokality Jehliště, Drahňovice, Na Hrbě, Smrčiny, Chabeřice, Křížovský lom, Mokřadní louky u Blažejovic, Řísnice a V Olších,
- proběhlo setkání s vlastníky pozemků na Drahňovických mokřadlech, kde se diskutovalo o sečení a vzhledu mokřadů kdysi a dnes,
- proběhlo natáčení České televize v Jinošovském údolí, kde jsme představili práci pozemkového spolku.

Celková plocha přírodovědně cenných pozemků s věcnými právy, zahrnutých do programu pozemkového spolku, dosahuje 116 ha. Velkou plochu dále zabírají lokality (zemědělské pozemky spolupracujících farem, vstavačová louka u Sušetic, louky u Minártic, přírodní rezervaci Rybník Pařez a další), kde jsou uzavřeny dobrovolné dohody s hospodáři a kde rozloha pozemků dosahuje přes 130 hektarů. Struktura věcných práv k pozemkům k 31. 12. 2015 je uvedena v tabulce a grafu.

Tabulka č. 2: Výměra ploch luk, zařazených v programu pozemkového spolku a kosených v roce 2015.

lokality	výměra (ha)
Louky u Blažejovic	2,3
Drahňovická mokřadla	5
Chabeřice – nivní louka u Sázavy	2,3
Jinošovské údolí	7,2
Biocentrum „Na Hrbě“ u Pravonína	1,5
Na Kačíně u Kuňovic	1,3
Na Pramenech u Horní Lhoty	1,7
Louky v zámeckém parku Vlašim	7,1
PP Na Ostrově	1
PR Podlesí (koseno ve spolupráci s MS Louňovice pod Blaníkem)	2
PR Údolí potoka u Dolské myslivny (koseno ve spolupráci s Krajským úřadem Kraje Vysočina)	4
Řísnické louky	2,8
Smrčiny u Pálčic	0,2
Louka u Sedmpán	0,4
Upolínová louka u Losin	1,1
Upolínová louka u Vranic	1,1
PR Údolí potoka u Dolské myslivny	4
celkem	41

Tabulka č. 3: V roce 2015 byla provedena celá řada průzkumů na lokalitách, zejména na mokřadních loukách. Průzkumy potvrdily přírodovědný význam lokalit i správný management, v některých případech vplynuly z průzkumů návrhy na úpravu.

lokality	skupina, která byla předmětem průzkumu
Prales Jehliště	Cévnaté rostliny, půdní měkkýši, saproxylicí brouci, houby
Drahňovická mokřadla	Cévnaté rostliny, ptáci, obojživelníci, řasy, mechy, lišejníky
Jinošovské údolí	Cévnaté rostliny, vodní měkkýši, savci, mechy, lišejníky, saproxylicí brouci, netopýři, řasy
Biocentrum Na Hrbě“ Pravonína	Cévnaté rostliny, vážky, vodní měkkýši, řasy, mechy, lišejníky
Na Kačíně	Botanika, mechy, lišejníky, savci, vážky, řasy, půdní měkkýši
Na Pramenech	Cévnaté rostliny, mechy, lišejníky, vážky, savci, řasy, fytofágní brouci, půdní měkkýši
Smrčiny	Cévnaté rostliny, mechy, lišejníky, savci, vážky, půdní měkkýši, fytofágní brouci
Chabeřice	Cévnaté rostliny, ptáci
Křížovský lom	Cévnaté rostliny, savci, řasy, lišejníky, mechy
Louky u Blažejovic	Cévnaté rostliny, půdní měkkýši, vážky, mechy, lišejníky

Program „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka“ byl v roce 2015 finančně podpořen v rámci programu rozvoje pozemkových spolků Českého svazu ochránců přírody, finančně podpořeného v grantovém řízení MŽP.

Prostředky na management lokalit byly zajištěny z Programu péče o krajinu MŽP a Operačního programu životní prostředí EU prostřednictvím Státního fondu životního prostředí.

Projekt „Pozemkový spolek pro přírodu a památky Podblanicka – rozvoj aktivit a zajištění péče o cenná území prostřednictvím vlastníků a hospodářů“ byl podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů.

Setkání s vlastníky pozemků na Drahňovických mokřadlech.

foto: M. Kloudys

Památný dub letní u Kamberka označuje historické hranice pozemků, je krajinnou dominantou. foto: M. Kloudys

Mělké stružky jsou pozapomenutým způsobem hospodaření, stružka vytváří zajímavé mikrobioty. foto: M. Kloudys

Instalace hnízdní podložky na komín lihovaru Zátíší. foto: M. Kloudys

PÉČE O NELESNÍ ZELENĚ

① Marek Lempochner, Jakub Vrňák, Miroslav Jandák, Pavlína Čepková

V roce 2015 se na práci ve středisku Péče o zeleň podílelo 19 stálých pracovníků, 6 pracovníků na VPP a 20 brigádníků, kteří se především v době letních prázdnin účastnili údržby chráněných území.

Údržba a výsadby zeleně ve městech a obcích

Vlašim

V letošním roce byla dokončena poslední třetí etapa rekonstrukce zeleně ve Vlašimi. Tato etapa se věnovala především středu města a řezu již dříve provedených výsadeb ve volné krajině. V rámci třetí etapy bylo vysázeno 191 stromů a 12 800 keřů, ošetřeno bylo 660 stromů. Převážnou část ošetřovaných stromů tvořily výsadby ve volné krajině do věku 30 let. V rámci údržby vlašimské zeleně jsme museli v předjaří pokácet vzrostlou lípu v Poděbradově ulici, která tvořila výraznou dominantu svého okolí. Důvodem jejího kácení byl její výrazně zhoršený zdravotní stav. V rámci rekonstrukce Komenského ulice byla provedena nová výsadba stromové a keřové zeleně. Jednalo se o výsadbu 8 vzrostlých akátů a několika skupinek keřů v celko-

vém počtu 118 kusů. Vzhledem k průběhu letošního léta bylo velmi obtížné zajistit dostatečnou závlaku všem stromům a keřům, které byly v nedávné době vysázeny v rámci všech tří etap rekonstrukce zeleně ve Vlašimi.

Týnec nad Sázavou

V tomto roce jsme v Týnci nad Sázavou navázali na dokončenou rekonstrukci zeleně. V zimě jsme pokáceli skupinu jehličnanů před budovou LDN v Chrástu nad Sázavou a mezi ulicemi Husova a Jílovska v Týnci nad Sázavou. Nejvíce času nám zabralo arboristické ošetřování vzrostlých stromů, především akátová stráž podél stezky od rotundy k řece Sázavě. Dále jsme ošetřili významnou dubovou alej v ulici K Zeleným vratům.

Mirošovice

V letošním roce pokračujeme v údržbě stromové a keřové zeleně v Mirošovicích. Práce navázali na dokončený projekt „Rekonstrukce zeleně v Mirošovicích“.

Benešov

I zde jsme se potýkali s největším problémem v podobě sucha. Výsadby provedené v loňském roce bylo velmi obtížné udržet, ale ve většině případů se nám tento nelehký úkol podařil za vydatné pomoci dobrovolných hasičů z Petroupimi.

Sázava

Po dokončeném projektu na rekonstrukci zeleně v Sázavě jsme navázali v roce 2015 na následnou údržbu všech vysazených dřevin v rámci projektu. Se záhlvkou nám v Sázavě pomáhal místní soukromý zemědělec.

Trhový Štěpánov

V tomto roce jsme zde zrealizovali projekt „Rekonstrukce zeleně v Trhovém Štěpánově“. Projekt byl zaměřen na arboristické ošetření vzrostlých stromů a nové výsadby nejen v Trhovém Štěpánově, ale i v okolních obcích. Celkem bylo vysázeno 66 alejových stromů a 648 keřů, ošetřeno bylo 147 vzrostlých stromů.

Malotraktor při managementu mokřadních luk.

foto: J. Vrnák

Osázení stráně v rámci projektu Rekonstrukce zeleně v Křivsoudově.

foto: J. Vrnák

Výsadba růží v Komenského ulici v rámci třetí etapy Rekonstrukce zeleně ve Vlašimi.

foto: J. Vrnák

Křivsoudov

V průběhu první poloviny roku jsme zrealizovali projekt „Rekonstrukce zeleně v Křivsoudově“. V rámci tohoto projektu bylo vysázeno 8 alejových stromů a 2400 keřů (stráž pod hrbitovem), ošetřeno bylo celkem 38 vzrostlých stromů.

Lipová alej Zlenice

V tomto roce jsme dokončili práce na tomto projektu, který byl zaměřen na arboristické ošetření významných lip ve Zlenicích. V rámci projektu zde byly realizovány zdravotní, bezpečnostní a redukční řezy, instalace volných bezpečnostních vazeb a instalace pevných podkladnicových vazeb. Celkem bylo ošetřeno 139 vzrostlých stromů a 7 alejových lip bylo nově vysázeno.

Lipová alej v Jinošově

V roce 2014 se nám podařilo zajistit dotaci na arboristické ošetření lipové aleje v Jinošově. V průběhu první poloviny tohoto roku byl projekt dokončen, ošetřeno bylo celkem 95 stromů, na 7 stromech byla instalována volná bezpečnostní vazba a na 5 stromech byla instalována pevná podkladnicová vazba.

Výsadby ve volné krajině

V tomto roce jsme v rámci výsadby do volné krajiny financovaných z Programu péče o krajinu vysadili aleje na 2 místech a jeden remíz. Aleje u Lbosína (55 jabloňů a 55 hrušní), Aleje u Zruče nad Sázavou (34 hrušní, 20 jeřábů a 33 švestek). Remíz

Záhlvka výsadby ve volné krajině, alej u Nesměřic.

foto: J. Vrnák

Výsadba oplocenky u Chotýšan v rámci Programu péče o krajinu.

foto: J. Vrnák

ČSOP VLAŠIM

byl vysazen u Chotýšan (60 stromů o velikosti 81 – 150 cm a 2 400 keřů, délka oplocení 810 metrů).

Nenačovice

V jarním období jsme zahájili práce na ozelenění potoka Kačák u obce Nenačovice. Stavební firma provedla v průběhu roku revitalizaci zablážděného potoka a následně jsme provedli ozelenění nově vybudovaného koryta. Celkem zde bylo vysázeno 1 800 stromů mimo oplocenky, 6 380 stromů a keřů v oplocenkách, bylo vystavěno 2 420 metrů oplocenky, 3 000 zakotvených vrbových řízků a bylo založeno více než 2 ha travního porostu.

Obnova zámeckých parků

Zámecký park Ratměřice

V tomto roce jsme se podíleli na rozsáhlé rekonstrukci zámeckého parku v Ratměřicích. Celý projekt se zabýval arboristickým ošetřením téměř 700 stromů. Naším úkolem bylo provést rozsáhlé výsadby v areálu celého parku. Byly zakládány nové záhony, ale i jednotlivé výsadby alejových stromů. Celkově bylo vysázeno přes 9 000 keřů a 74 alejových stromů.

Tvorba opěrné konstrukce v rámci projektu Rekonstrukce zámeckého parku v Ratměřicích.

foto: J. Vříšek

DRUHOVÁ OCHRANA

Záchrana kuříčky Smejkalovy

① Hana Pánková, Martin Kloudys

V roce 2015 byl proveden opětovný monitoring všech populací kuříčky hadcové jak v NPP Hadce u Želivky, tak i v PP Hadce u Hrnčič. Na všech lokalitách byl pozorován další pokles počtu jedinců. Porovnání stavu s minulými roky je uvedeno v tabulce. Velmi kritická je stále situace podél silnice z Bernartic do Borovska (populace DK3), kde byly dohledány pouze dva jedinci mimo původní výskyt populace. V roce 2015 zde bylo provedeno Správou CHKO Blaník pokosení porostu travin a částečné narušení substrátu, které se však na populaci neprojevilo. Velmi problematická je taktéž situace v malém hadcovém lůmku (B1), který je velmi zarostlý travinami a maliníkem, hadcové skály jsou pokryty silnou vrstvou mechu, což vede k vytlačení nejen kuříčky, ale i ostatních hadcových druhů. Na sousední lokalitě na svahu k Želivce (B2) již nebyl nalezen ani jeden trs kuříčky. Přestože na těchto lokalitách je situace kritická již několik let, zatím se zde nepodařilo zahájit rozsáhlé managementové zásahy, které by vytvořily dostatečný prostor pro růst semenáčků. Na třetí lokalitě je pak vhodné uvažovat o managementových zásazích, které by připravily stanoviště pro obnovu po-

Snos klestu v PP Hadce u Hrnčič.

foto: M. Kloudys

pulace kuříčky hadcové. Na lokalitě Hadce u Hrnčič došlo taktéž k dalšímu poklesu v počtu jedinců na nově osídlených částech. V této části se taktéž neobjevují nové semenáčky.

V roce 2015 byly realizovány managementové práce na Dolnokralovických hadcích, kde byl vyčištěn lůmek s vý-

rok	populace							
	hadce u Želivky						hadce u Hrnčič	
	DK1	DK2	DK3	DK4	DK5	B1	B2	H
2011	22	432	67	190	51	203	2	279
2014	11	294	2	34	19	54	0	198
2015	5	222	2	40	14	40	0	98

Vyčištěný lůmek na Dolnokralovických hadcích s obnaženým hadcovým podkladem.

foto: M. Klauďys

skytem kuřičky hadcové. Lůmek byl zbaven nánosů sedimentů a hlíny z hadcových skalkek. Živiny bohaté nánosy poskytovaly stanoviště pro ostružiníky a vysoké trávy, které skalky zastíňovaly.

Na Hadcích u Hrnčič došlo na několika plochách ke stržení drnu, čímž byl obnažen vhodný substrát pro kuřičku. V okolí ploch byl proveden výřez dřevin. Dále byl na této lokalitě proveden snos klestu a jeho štěpkování tak aby nezastíňoval hadcovou vegetaci.

Projekt LIFE financovaný z prostředků EU, který byl podán v roce 2014, bohužel neuspěl. Tento projekt byl na základě posudků přepracován a podán opět ve spolupráci s Botanickým ústavem AV ČR a MŽP. V rámci tohoto projektu by měli být financovány potřebné managementové zásahy na všech stanovištích a vybudována genofundová zahrada v prostorách zahradní expozice Vodního domu a realizována reintrodukce na lokalitu B2.

Houby Dolnokralovických hadců

① Jan Borovička

Oproti minulým letům byl v roce 2015 průzkum rozšířen i na PP Hadce u Hrnčič. Kvůli extrémnímu suchu však houby do konce září téměř nerostly a negativně byla ovlivněna i podzimní sezóna. Navzdory tomu se v NPP Hadce u Želivky podařilo zaznamenat 13 druhů hub, které nebyly zjištěny v obdo-

Hnojník *Coprinopsis pseudonivea* sebraný a vyfocený v PP Hadce u Hrnčič 30. září 2015.

foto: J. Borovička

bí 2012-2014, např. závojenka slanečková – *Entoloma hirtipes* a tmavobělka žlutavá – *Melanoleuca cognata*. V NPP Hadce u Hrnčič byly podmínky o něco lepší díky několika lokálním srážkám v průběhu sezóny. Celkem zde bylo zaznamenáno 71 druhů, z toho 35 mykorrhizních. Zaznamenané houby jsou obvykle běžné druhy, ze zajímavějších uvádím pavučinec načerveňalý – *Cortinarius purpurascens*, hnojník *Coprinopsis pseudonivea* a vláknici perlovýtrusou – *Inocybe margaritispora*; žádný z nich však není uveden v červeném seznamu. Charakter lokality je co do možnosti nálezu vzácných druhů hub perspektivní, lepší zhodnocení však bude možné provést až na základě průzkumu v letech s příznivými podmínkami k růstu hub.

Krajové odrůdy ovocných dřevin

① Pavel Jakubův

V minulém roce jsme navázali v oblasti záchranu starých a krajových odrůd na předchozí práci a kromě běžné údržby a kontroly sadu v Jetřichovicích uskutečnili následující akce:

Ve spolupráci s Přírodovědnou fakultou Univerzity Karlovy se podařilo otestovat několik podezřelých vzorků ze sadu v Jetřichovicích na výskyt proliferace jabloní. Bohužel se podezření na tuto nákazu potvrdilo a tak bude nutné provést potřebná opatření v podobě odstranění nakažených podnoží.

Tak jako v předchozích letech byl i v roce 2015 proveden sběr vzorků starých odrůd jaderovin a jejich následné určení. Celkem se podařilo z 20 vzorků určit 14 odrůd, které byly zaneseny do celostátní databáze ČSOP.

Dále se v Podblanickém ekocentru uskutečnilo oborové setkání zaměřené na určování starých odrůd ovoce. Tohoto semináře se zúčastnilo celkem 23 účastníků a určilo se přes 200 vzorků ovoce. Tuto akci lze hodnotit jako velice zdařilou a přínosnou.

Na oborové setkání navazovaly dvě výstavy ovoce, které jsme v tomto roce organizovali ve vlastní režii. První výstava se uskutečnila ve Vlašimi. Na tuto výstavu navazovala výstava v ZŠ Načeradec, kde byly nakonec vystavovaná jablka a hrušky rozdány dětem jako zpestření oběda.

Všechny akce se mohly uskutečnit díky podpoře z projektů Ochrana biodiverzity ČSOP.

Oborové setkání k problematice starých krajových odrůd ovocných dřevin.

foto: P. Jakubův

Program Vážky

① Martin Waldhauser

Koordinace programu probíhala v roce 2015 obdobným způsobem jako v předchozích letech, tj. pomocí a hodnocením projektů jednotlivých ZO ČSOP. Byl posouzen, podpořen a realizován projekt ZO ČSOP Kladská: Mapování vážek na Klatovsku a Nepomucku. Bylo získáno několik set nových nálezových dat z dosud málo probádaného území, včetně nálezů vzácných a ohrožených druhů.

ZO ČSOP Vlašim byla i v roce 2015 hlavním organizátorem tradičního celostátního setkání - 18. celostátního semináře odonatologů České republiky, který se uskutečnil v 16. – 18. července na Slavonicku. Semináře se zúčastnilo celkem 22 odonatologů a ochránců přírody z České republiky a Německa. Tento seminář byl podle shody účastníků úspěšným, i když se konal v odonatologicky neprozkoumaném území. Při terénních exkurzích bylo zjištěno 31 druhů vážek, nejcennější jsou nálezy některých vzácných a chráněných druhů vodních toků (vážka hnědoskvrnná a klínatky na Moravské Dyji, páskovec kroužkovaný na menších lesních potocích).

V roce 2015 bylo vydáno 2. doplněné vydání publikace „Vážky České republiky. Příručka pro určování našich druhů a jejich larev“ autorů Martin Waldhauser a Martin Černý. Oproti prvnímu vydání z roku 2014 byla kniha doplněna o nově zjištěný druh v ČR – klínatku západní, byla rozšířena kapitola dosud nezjištěných druhů v ČR a aktualizovány mapy a text u všech druhů (k datům dostupným v říjnu 2015). Pomocí QR kódů je realizováno propojení na průběžně aktualizovaný web www.vazky.net.

Tvorba biotopů pro páchníka

① Petra Králíčková

Páchník hnědý je saproxylofágní zvláště chráněný brouk obývající stromové dutiny. Nejčastěji se vyskytuje na jednom z dvou typů stanovišť – jednak jsou to původní listnaté lesy, jednak staré parky, zanedbané sady a aleje. Tyto stanoviště však bohužel mizí z naší krajiny, neboť i stromy jako každý živý organismus časem dojdou svého konce. Proto jsme v roce 2015 provedli průzkum všech stromů Vlašimského parku, Jinošovského údolí a přilehlých alejí s cílem vytipovat stromy vhodné pro páchníky. Z průzkumu dřevin vyplynulo, že jistý výskyt páchníka hnědého je ve 130 stromech, možný výskyt je v 52 stromech a 219 stromů bylo označeno jako stromy s výskytem potenciálním (stromy perspektivní pro budoucí léta) a přitom tyto stromy bezprostředně nemohou ohrožovat své okolí. Výskyt páchníka byl především prokázán v dutinách velmi starých dubů.

Navrhovaný management v Jinošovském údolí, Vlašimském parku a alejích kolem Vlašimi spočívá zejména ve vyřezání náletů kolem vytipovaných stromů, které se tímto otevrou a vytvoří vhodné podmínky pro život páchníků. Do míst, která nemají dostatečný počet vhodných stromů, se budou sázet nové jedinci. Stromy, které během průzkumu byly označeny jako perspektivní, stromy s výskytem nebo možným výskytem páchníka budou stabilizovány redukčním řezem (snížením koruny) a u některých i řezem zdravotním. Tyto zásahy by měly zajistit existenci dostatečně velkého biotopu pro zdejší populaci zvláště chráněného páchníka hnědého.

Páchník hnědý.

foto: archiv ČSOP Vlašim

Ochrana obojživelníků při jarním tahu přes komunikace

① Stanislav Němec

Transfer obojživelníků přes frekventované části silnic probíhal v roce 2015 už po dvanácté. I v tomto roce jsme v transfelech pokračovali na tradičních osmi lokalitách v jihovýchodní části středočeského kraje v celkové délce 2 842 metrů. Na všech těchto lokalitách jsme společně se studenty ze SZEŠ v Kostelci nad Orlicí vystavěli zábrany. Stavění zábran bez mladých ekologů z Kostelce si již nedovedeme představit. Jejich přítomnost při stavění zábran je pro nás velkou pomocí, pro studenty zase novou zkušeností. Po dostavění zábran probíhaly na všech lokalitách pravidelné kontroly stavů obojživelníků v zachytných nádobách, určování druhů a následná přenos zachycených jedinců na nedaleká rozmnožiště.

S výběrem žab a čolků na jednotlivých lokalitách nám pomáhali manželé Vondráškoví (Mokrá Lhota), Jitka Kalná (lokality Kačina), Eva Gabrielová (Šternov), starostka obce Horka, Simona Vacíková (lokality Horka), Petr Dobrý (lokality Propast a Hruškov) a Petr Cinek (lokality Tehov).

Celkem bylo na všech lokalitách přeneseno 9 159 obojživelníků, z toho 8 811 ropuch obecných, 211 skokanů hnědých, 16 kuněk obecných, 34 čolků a 5 blatnic skvrnitých. Počet obojživelníků přenesených na jednotlivých lokalitách znázorňuje tabulka č. 4. Přehled přenesených obojživelníků od roku 2004 přináší tabulka č. 5.

Ropucha obecná je nejčastěji přenášený druh obojživelníka.

foto: S. Němec

Tabulka č. 4: Druhy a počty migrujících obojživelníků na řešených lokalitách v roce 2015.

Lokalita	Počty jedinců (ks)						
	celkem / lokalita	ropucha obecná	skokan hnědý	rosnička zelená	kuňka obecná	blatnice skvrnitá	čolek
Trhový Štěpánov	2 024	2 001	21	0	0	0	2
Šternov	1 462	1 450	10	0	0	0	2
Horka u Zruče n. S.	729	720	9	0	0	0	0
Kačina u Kutné Hory	2 567	2 540	1	2	19	5	20
Tehov u Říčan	344	344	0	0	0	0	0
Propast	659	588	71	0	0	0	0
Hruškov	874	729	79	0	0	0	66
Mokrá Lhota	500	439	20	7	0	0	34
Celkem	9 159	8 811	211	9	19	5	124

Tabulka č. 5: Počet všech transferovaných jedinců v letech 2004 – 2015.

rok	lokalita								Celkem
	Trhový Štěpánov	Šternov	Horka u Zruče	Kačina	Tehov	Propast	Hruškov	Mokrá Lhota	
2004	1 502	1 456	1 021	2 398	393	nesled.	nesled.	nesled.	6 770
2005	2 012	1 599	1 137	2 254	738	nesled.	nesled.	nesled.	7 740
2006	1 166	1 804	558	73	336	nesled.	nesled.	nesled.	3 937
2007	1 043	1 565	467	515	330	260	350	nesled.	4 530
2008	2 150	940	636	1 989	208	653	469	nesled.	7 045
2009	2 880	706	473	2 120	758	525	630	nesled.	8 092
2010	2 454	1 142	534	850	557	432	1 024	nesled.	6 993
2011	3 504	1 433	390	1 114	569	626	1 843	287	9 766
2012	1 599	865	605	1 127	123	316	878	240	5 753
2013	1 401	686	592	3 470	389	130	1 924	537	9 129
2014	1 634	1 106	356	4 093	403	594	1 183	500	9 869
2015	2 024	1 462	729	2 567	344	659	874	500	9 159
Celkem	23 369	14 764	7 498	22 570	5 148	4 195	9 175	2 064	88 006

Obnova biotopu kuněk obecných v Jinošovském lomu

① Petra Králíčková

Jinošovský lom se stal po ukončení těžby jednou z významných lokalit obojživelníků a plazů na Vlašimsku. Nacházely se zde početné populace kuňky ohnivě, čolka obecného a horského, několika druhů skokanů a ještěrky obecné. Postupně jak postupovalo zarůstání lomu dřevinami a vlivem některých úprav na dně lomu došlo téměř k zániku tohoto cenného biotopu. Proto jsme se rozhodli pro jeho obnovu. Přípravy trvaly více jak dva roky. Samotné práce započaly v listopadu minulého roku a byly ukončeny s příchodem nového roku.

Mezi nejvýznamnější a největší zásahy patří výřez náletů dřevin, strhnutí dna, odstranění skládek odpadků a vyhloubení tůní, které poskytnou vhodné podmínky pro život ohrožené kuňky ohnivě, čolka horského a jiné obojživelníky. Na prv-

Hloubení tůní probíhalo za pomoci těžké techniky.

foto: K. Kríž

ní pohled se mohou zdát opatření velmi drastická, zejména odstranění mnoha dřevin a zemní práce realizované těžkou technikou, ale bez toho by Jinošovský lom postupně zcela pohltil les a ohrožené druhy živočichů vázaných na mokřady na dně lomu či naopak na výslunné svahy by vyhynuly. Společně můžeme hned od příští vegetační sezóny pozorovat, jak dochází k rychlému osídlení obnovených částí biotopu a zda obnova byla úspěšná.

Program Ryby a mihulovci

🕒 Lubomír Hanel

V roce 2015 byl realizován a hodnocen pouze jeden projekt ČSOP věnovaný průzkumu sekavce podunajského v náhonu Strženec v povodí řeky Bečvy, kde byla zjištěna početná populace tohoto druhu. Byl vypracován jeden odborný posudek (posouzení navrhovaných úprav dolní části Losinského potoka v povodí Sázavy s ohledem na ochranu zdejší ichtyofauny). Ichtyologické průzkumy byly prováděny v rámci dlouhodobého monitoringu ve dvou tocích (Štěpánovský potok, Losinský potok, oba v povodí Sázavy) se zaměřením na populace mihule potochní. V obou lokalitách se nacházejí prosperující početné populace. Zvláštní pozornost byla v tomto roce věnována prověřování metodik na monitoring mihulí a ryb, jako předmětů ochrany v evropsky významných lokalitách v České republice, zvláště pak problematice opakovaných odlovů (multiple electro-fishing), směřující k získávání průkazného podílu jedinců vyskytujících se ve zkoumaném úseku. Byla dokončena práce na přípravě nového Červeného seznamu ryb a mihulí (verze 2015) na základě vyhodnocení nejnovějších poznatků a změn v rozšíření a početnosti populací jednotlivých druhů na území České republiky v posledních desetiletích. Dlouhodobé shromažďování a analýza ichtyologických poznatků vyústila v publikování několika významných článků a monografií. Výsledky dlouhodobých průzkumů mihulí byly zúročeny vydáním rozsáhlé monografie o mihulích (1), kde jsou zpracovány veškeré důležité informace o této mimořádně zajímavé skupině obratlovců, které lze právem nazývat živočichy zkamenělinami, neboť se od prvohor prakticky nezměnily. Problematika ochrany středoevropských mihulí byla zpracována do rozsáhlé monografie (2) věnované bezčelistnatým obratlovcům (Jawless Fishes of the World). Dlouhodobé shromažďování dat o rybách území hlavního města Prahy vyústilo ve vydání první monografie o pražské ichtyofauně (3), která shrnuje veškeré známé poznatky o rybách a mihulích od doby Fričovy až do současnosti, tzn. období cca posledních 150 let. Anglická verze věnovaná pražským rybám byla publikována v rámci monografie (4) zaměřené na vybrané skupiny živočichů žijících v evropských velkoměstech. Poprvé byly podrobně zpracovány historické údaje o příčinách vymizení lososa z našeho území (5), přičemž bylo vyhodnoceno období od 14. do 20. století. K hlavním příčinám jeho postupného úbytku patřilo narůstající znečišťování vody a budování příčných překážek v korytech toků. V průměru na naše území v minulosti migrovalo na místa tření kolem 500 kusů lososů ročně. Poslední jedinec byl na našem území uloven v roce 1949. V článku (6) věnovaném aktualizaci míry ohrožení jednotlivých druhů ichtyofauny na našem území byla pozornost zaměřena na analýzu odlišností v jednotlivých úmořích, resp. v povodích Labe, Odry a Dunaje.

Literatura:

1. Hanel L., Andreska J., Drozd B., Hartvich P., Lusk S. 2015: Biologie a ochrana mihulí. Fakulta rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity, Vodňany, 551 str.
2. Hanel L., Andreska J. 2016: Lampreys in Central Europe – History and Present State. In: Jawless Fishes of the World. Cambridge Scholars Publishing.
3. Hanel L., Andreska 2015: Ichtyofauna a rybářství Prahy: historie a současný stav. Natura Pragensis, Praha, 22: 3 – 127.
4. Hanel L., Andreska J. 2015: Fish: Including Lampreys, 128 – 135. In: Štátný K. (ed.), : Prague, 119 – 153. In: Kelcey J.G.: Vertebrates and Invertebrates of European cities: Selected Non – Avian Fauna, Springer Science + Business Media LLC New York, 700 pp.
5. Andreska J., Hanel L. 2015: Historical occurrence and extinction of Atlantic salmon in the River Elbe from the fourteenth to the twentieth centuries. Arch. Pol. Fish. 23: 3 – 16.
6. Lusk S., Lojkásek B., Hanel L., Lusková V., Hartvich P. 2015. The current threat level of fish in river network of individual sea – drainage areas in the Czech Republic. Acta Mus. Siles Sci. Natur., 64: 253 – 263.

Odchyt mihulí s použitím elektrického agregátu.

foto: L. Hanel

Mapování netopýrů

🕒 Vladimír Hanzal

Mapování netopýrů v oblasti Jinošovského údolí

V roce 2015 proběhlo mapování výskytu netopýrů v Jinošovském údolí jižně od Vlašimi. Toto údolí je názornou ukázkou vyvážené kulturní krajiny – ojedinělým souborem různých člověkem ovlivněných biotopů, které přesto poskytují vhodné životní prostředí řadě vzácných druhů rostlin a živočichů. Přes celkem dobré znalosti o fauně a floře území však doposud neexistovaly konkrétní údaje o výskytu netopýrů. Údaje o výskytu byly získávány odchty do sítí a detektorin- gem. Detektoring byl prováděn po předem vymezených transektech, sítě pro odchty byly instalovány na hrázích rybníků (Vápenský, Galilejský, Horní a Dolní Čtvrtník).

V průběhu roku 2015 byl v Jinošovském údolí prokázán výskyt 9 druhů netopýrů: n. velkého (*Myotis myotis*), n. vodního (*Myotis daubentonii*), n. řasnatého (*Myotis nattereri*), n. vousatého (*Myotis mystacinus*), n. rezavého (*Nyctalus noctula*), n. hvízdavého (*Pipistrellus pipistrellus*), n. nejmenšího (*Pipistrellus pyg-*

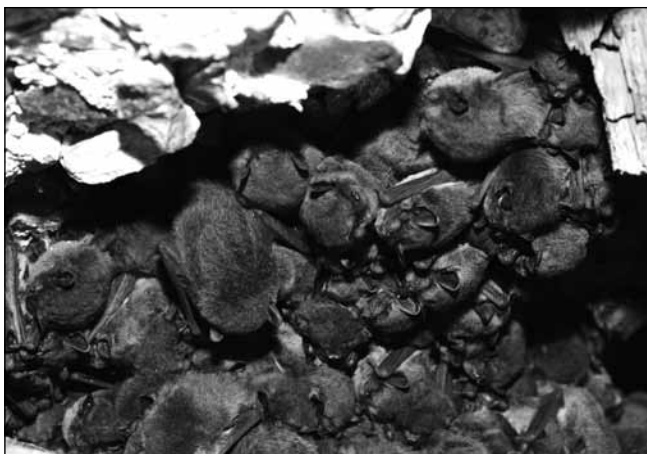
Netopýr nejmenší.

foto: M. Průcha

maeus), n. ušatého (*Plecotus auritus*) a n. večerního (*Eptesicus serotinus*). Detektoringem byl dále zjištěn výskyt kryptických dvojic n. ušatý/n. dlouhouchý (*Plecotus auritus/Plecotus austriacus*) a n. vousatý/n. Brandtův (*Myotis mystacinus/Myotis brandtii*). Do sítí bylo odchyceno 7 jedinců 5 druhů: n. vodní (3 ex.), n. vousatý (1 ex.), n. ušatý (1 ex.), n. hvízdavý (1 ex.) a n. nejmenší (1 ex.). Letní reprodukční kolonie se ve sledované oblasti bohužel nepodařilo dohledat. Odchyty mláďat či samic v postlaktanční fázi n. vousatého, n. vodního, n. nejmenšího a n. ušatého však naznačují na přítomnost letních reprodukčních kolonií uvedených druhů v zájmovém území. V případě n. vousatého se jedná o první doložení výskytu z pole síťového mapování 6355.

Mapování netopýrů v oblasti vodních nádrží Slapy a Štěchovice

Již pátým rokem probíhalo mapování netopýrů v oblasti údolních nádrží Slapy a Štěchovice. Vše započalo v roce 2010 objevem největšího zimoviště netopýra hvízdavého (*Pipistrellus pipistrellus*) na území České republiky v obtokovém tunelu vodního díla Slapy. Současně zde byl prokázán výskyt dalších šesti druhů: netopýra velkého (*Myotis myotis*), n. vodního (*Myotis daubentonii*), n. vousatého (*Myotis mystacinus*), n. rezavého (*Nyctalus noctula*), n. černého (*Barbastella barbastellus*) a n. nejmenšího (*Pipistrellus pygmaeus*). V případě těchto druhů se však jednalo vesměs o jednotlivé nálezy. Vzhledem ke skutečnosti, že se jednalo o první údaje o výskytu netopýrů z oblasti, bylo další snahou zjistit, zda se výše uvedené a případně další druhy vyskytují celoročně v bližším okolí lokality. V rámci těchto navazujících projektů byla větší pozornost věnována de-

Netopýr hvízdavý – obtokový tunel vodního díla Slapy. foto: V. Hanzal

tektoringu a odchytům do sítí – nettingu. Do roku 2015 byl tímto způsobem potvrzen celoroční výskyt všech výše uvedených a prokázán výskyt dalších šesti druhů: netopýra řasnatého (*Myotis nattereri*), n. večerního (*Eptesicus serotinus*), n. ušatého (*Plecotus auritus*), n. dlouhouchého (*Plecotus austriacus*), n. pestrého (*Vespertilio murinus*) a vrápence malého (*Rhinolophus hipposideros*). V roce 2012 se navíc podařilo zjistit nové zimoviště letounů ve štole Josef v areálu Centra experimentální geotechniky ČVUT.

V průběhu roku 2015 byl proveden průzkum výskytu netopýrů v oblasti údolní nádrže Slapy od Cholínského mostu po Nový, tzv. Vestecký most. Podařilo se prokázat výskyt 9 druhů netopýrů: n. velkého, n. vodního, n. řasnatého, n. rezavého, n. večerního, n. hvízdavého, n. nejmenšího, n. ušatého a n. pestrého. Detektoringem byl dále zjištěn výskyt kryptické dvojice n. ušatý/n. dlouhouchý (*Plecotus auritus/Plecotus austriacus*). Do sítí bylo odchyceno 6 jedinců 5 druhů: n. vodní (1 ex.), n. řasnatý (1 ex.), n. večerní (1 ex.), n. ušatý (1 ex.) a n. nejmenší (2 ex.). Hromadné úkryty (letní reprodukční kolonie) se ve sledované oblasti bohužel nepodařilo dohledat. Odchyty samic v postlaktanční fázi n. ušatého a n. vodního však naznačují na přítomnost letních reprodukčních kolonií uvedených druhů v zájmovém území. V případě n. hvízdavého se jedná o první doložení výskytu z pole síťového mapování 6251, v případě n. nejmenšího o první nálezy z polí 6251 i 6351.

V oblasti vodních nádrží Slapy a Štěchovice byl doposud prokázán výskyt 13 druhů netopýrů. V území se nachází jedno z nejvýznamnějších zimovišť netopýra hvízdavého v Evropě, počet zimujících jedinců se v letech 2010 – 2015 pohyboval od 2090 do 4251.

Netopýr večerní.

foto: V. Hanzal

ZÁCHRANNÁ STANICE PRO ŽIVOČICHY

Jaroslava Syslová, Stanislav Němec, Zuzana Mruzíková

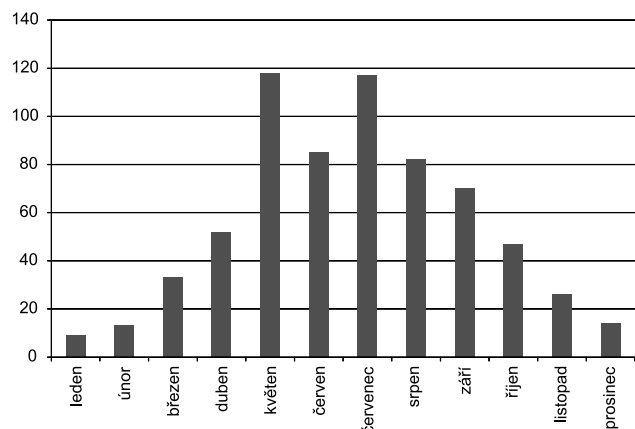
Záchranná stanice pro živočichy Vlašim působí na území 9 obcí s rozšířenou působností – viz mapa č. 2. Zřídil ji roku 1994 Český svaz ochránců přírody ve Vlašimi. V roce 2009 získala Stanice od ministerstva životního prostředí povolení k provozování záchranné stanice a je akreditovaným členem Národní sítě stanic. Hlavním posláním Stanice je záchrana a léčení poraněných volně žijících živočichů a po jejich vyléčení příprava na návrat do přírody a environmentální vzdělávání, výchova a osvěta. Mezi další činnosti Stanice patří péče o opuštěná a osiřelá mláďata, záchranné transfery živočichů z ohrožených nebo narušených biotopů a z míst, kde jim hrozí nebezpečí.

Za dvacet jedna let své činnosti přijala celkem 7 688 živočichů. Při záchranných transferech se podařilo zachránit více než 124 000 živočichů, především obojživelníků a měkkýšů.

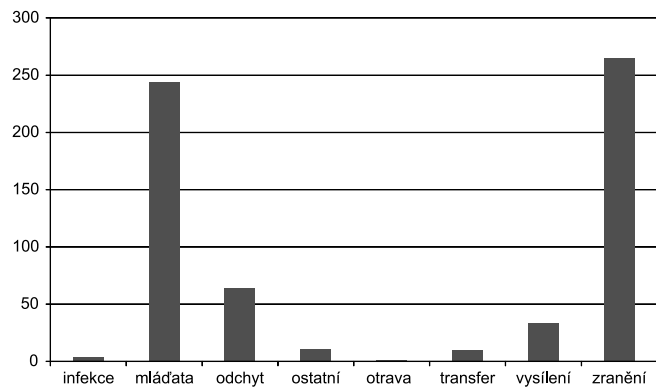
Péče o živočichy v roce 2015

V roce 2015 jsme do naší Záchranné stanice pro živočichy přijali 666 živočichů (74 druhů), což je o 81 jedinců více než v předešlém roce. Nejvíce živočichů bylo v roce 2015 přijato v průběhu měsíců května a července (většinu tvořila mláďata), nejméně příjmů bylo v lednu, únoru a prosinci (viz graf č. 2).

Nejčastěji přijímanou skupinou živočichů byli ptáci, z celkového počtu 74 druhů (666 ks) přijatých živočichů byli ptáci zastoupeni 52 druhy (402 ks) a savci 17 druhy (255 ks). Plazi

Graf č. 2: Počty přijímaných živočichů do Stanice během jednotlivých měsíců.

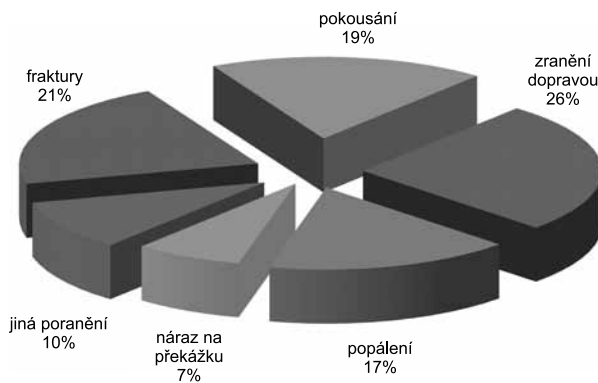

Graf č. 3: Důvody hospitalizace živočichů přijatých do Stanice v roce 2015.

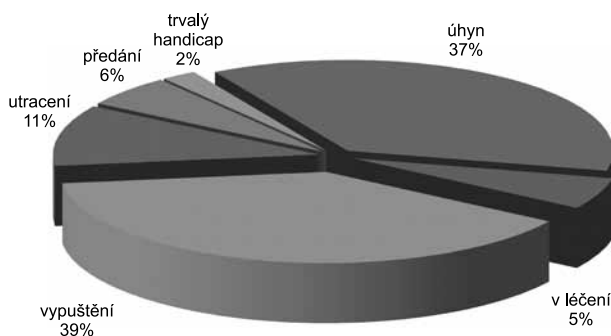
Mapa č. 2: Působnost Záchranné stanice pro živočichy ČSOP Vlašim.

byli zastoupeni 3 druhy (6 ks) a obojživelníci 2 druhy (2 ks). Z ptáků byli nejčastějšími pacienty poštolky, kosi a holubi, ze savců především ježci a netopýři. Nejčastější důvody hospitalizace volně žijících živočichů v roce 2015 znázorňuje graf č. 3. a příčiny zranění poté graf č. 4. Z celkového počtu pacientů se podařilo zpátky do přírody navrátit 235 živočichů, dalších 34 živočichů zůstává v naší péči (jedná se zejména o nevyspělá mlá-

Graf č. 4: Příčiny zranění přijatých živočichů.

Graf č. 5: Výsledky hospitalizace živočichů přijatých v roce 2015.

data ježků, která budou zpět do přírody vypuštěna v jarních měsících roku 2016). Při předpokládaném vypuštění těchto živočichů na jaře roku 2016 by byla úspěšnost 42%, viz graf č. 5.

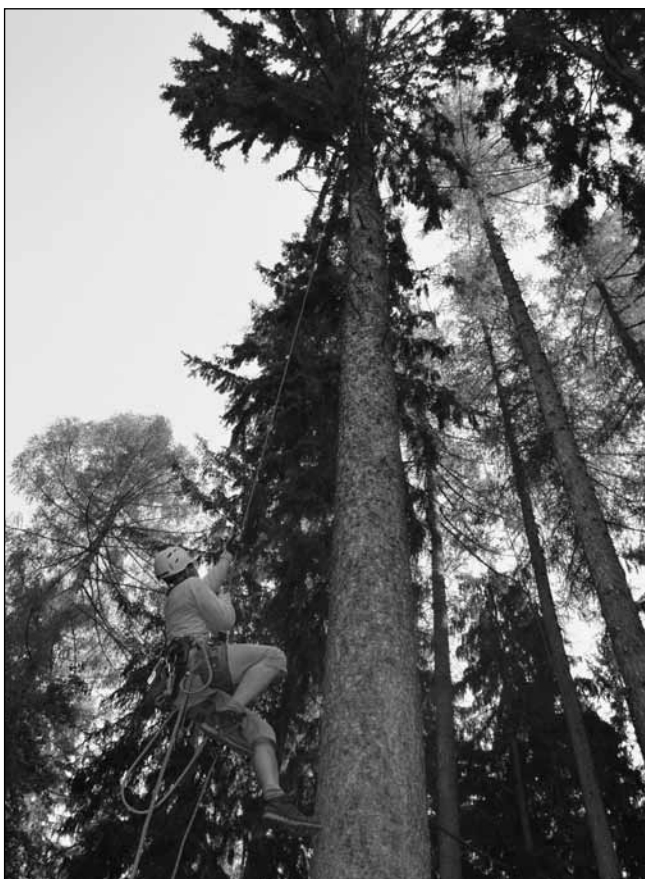
Záchranné přenosy

V roce 2015 jsme se podíleli na záchranných transferech obojživelníků v průběhu jarní migrace a celkem čtyřech transferech mlžů z vypouštěných rybníků. V průběhu roku jsme prováděli transfery škeblí na rybníku Jureček v Říčanech. Celkem bylo přeneseno 552 mlžů. Dále jsme realizovali biologické průzkumy na benešovském potoce a v obci Dráčov na řece Lužnici.

Vypouštění káně lesní s nálezci.

foto: Z. Mruzíková

Zkušený arborista pomohl navrátit mládě ostříže lesního do hnízda.

foto: S. Němec

**ZVÍŘE
v nouzi**

Naši záchrannou stanicí pro živočichy je možno podpořit odesláním finančního daru na účet

č. 33 55 33 22 / 0800,

var. symbol 0209

nebo dárcovskou SMS ve tvaru

DMS ZVIREVNOUZI VLASIM

na číslo **87777**.

(cena DMS je 30 Kč, záchranná stanice obdrží 27 Kč)

Činnost záchranné stanice můžete také podporovat pravidelně každý měsíc po dobu jednoho roku, stačí odeslat dárcovskou SMS ve tvaru

DMS ROK ZVIREVNOUZI VLASIM

na číslo **87777**

(každý měsíc je automaticky odečtena částka 30 Kč, Záchranná stanice obdrží 27 Kč).

Více o sbírce Zvíře v nouzi na
www.zvirevnouzi.cz

SNADACE
ČESKÉ SPORITELNY

Záchranná stanice se zapojila do projektu obnovy populace sysla obecného v ČR.

foto: P. Jakubův

Sbírka Zvíře v nouzi a adopce zvířat

Nadále probíhá sbírka Zvíře v nouzi, která pomáhá financovat provoz Záchrané stanice. Toto zařízení je také možno podpořit adopcí zvířat v její expoziční části, v paraZOO. Finanční příspěvek adoptivního rodiče pokrývá náklady na roční krmení a veterinární péči zvoleného zvířete. Lidé, kteří se rozhodnou takto pomoci obdrží certifikát, volné vstupenky do paraZOO a propagační materiály. Dále je na voliéře či výběhu jeho svěšenec umístěna cedulka s jeho jménem.

Zajímavý pacienti roku 2015

Nejzajímavější případ řešili pracovníci záchrané stanice na Pelhřimovsku, kde se podařilo díky velkému úsilí arboristy navrátit vypadlé mládě ostříže lesního zpět do hnízda. Mladý dravec byl přijat a následně vyveden svými rodiči. V roce 2015 bylo ze slovenské Bratislavy dovezeno do Stanice 22 netradičních živočichů – a to syslů obecných. Jedinci tohoto druhu byli umístěni do voliéry, kde by se měli v následujícím roce rozmnožovat a následně by měli posílit stávající populaci na izolovaných lokalitách v České republice.

Mládě zachráněného ostříže lesního.

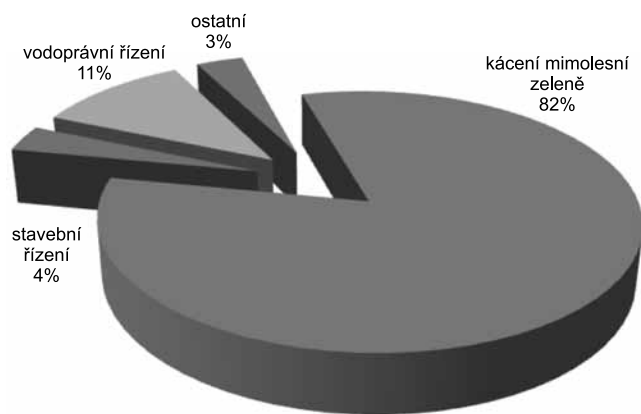
foto: P. Jakubův

SPOLUPRÁCE SE STÁTNÍ SPRÁVOU, POSUDKOVÁ ČINNOST

Správní řízení

① Petra Králíčková

Český svaz ochránců přírody se více jak 20 let vyjadřuje ke správním řízením týkajících se problematiky ochrany přírody na okrese Benešov. V roce 2015 jsme se aktivně vyjadřovali k 118 řízením. Tato správní řízení se nejčastěji týkala kácení dřevin rostoucích mimo les. Dalšími druhy byly řízení týkající se staveb a vodoprávních řízení. Podíl jednotlivých druhů zúčastněných řízení zobrazuje graf č. 6. Ve většině případů byla nalezena shoda s orgány veřejné správy. Naší účastí ve správních řízeních došlo zejména k záchraně řady významných stromů, které by byly jinak z neopodstatněných důvodů pokáceny.

Graf č. 6: Grafické znázornění procentuálního zastoupení správních řízení v roce 2015.

Přírodovědné průzkumy

① Martin Kloudys

V případě různých záměrů (stavba přístupové cesty, ošetření stromů v parku, úprava koryta řeky) mohou být ohroženy zde žijící druhy rostlin a živočichů, o kterých nemá stavebník tušení. Zejména v případě větších záměrů je tak vhodné předem provést přírodovědný průzkum, který zjistí přírodovědné hodnoty území a projekt se tak může upravit ještě ve fázi přípravy. ČSOP Vlašim zpracovává i posuzování vlivů na evropsky významné lokality soustavy Natura 2000.

Lokalitou průzkumu v roce 2015 byla vodní nádrž Švábínov nedaleko Zbraslavic. Lesní porosty podmáčených smrčín v okolí vodní nádrže byly v minulosti postiženy nepříliš šťastnými úpravami hloubených kanálů. V rámci průzkumu byl zjištěn stav lokality a navrženy úpravy pro zlepšení podmínek pro obojživelníky, vážky a další živočichy.

Tabulka č. 6: Počty jednotlivých správních řízení v roce 2015.

druh správního řízení	počet
kácení mimolesní zeleně	97
stavební řízení	4
vodoprávní řízení	13
ostatní	4
celkem	118

ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A OSVĚTA (EVVO)

SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI

Výukové programy pro školy

🕒 Jiří Pavelka

V roce 2015 byla rozšířena nabídka výukových programů pro mateřské školy o dva polytechnicky zaměřené programy – interaktivní výukové divadlo „Cesta do hračkoviše“ a rukodělný program „Šikulova dílna“. Od září došlo k rozšíření míst, kde nabízíme realizace programů, o nově otevřený Dům přírody Blaníku. Nové středisko nabízí programy pro mateřské, základní i střední školy se zaměřením na fenomén geologie blanické brázd.

Mimo denní programy jsme realizovali tři pobytové programy pro základní školy. Celkem jsme v roce 2015 nabíže-

Tabulka č. 7: Počty realizovaných výukových programů v roce 2015.

Mezi oblíbené programy patří ty, které jsou realizované ve venkovním prostředí. Program Ekohrátky nabízíme nově také v Domě přírody Blaníku. foto: J. Pavelka

	jednodenní celkem	jednodenní MŠ	jednodenní 1. stupeň ZŠ	jednodenní 2. stupeň ZŠ	jednodenní SŠ	pobytové	celkem
počty výukových programů	180	32	100	35	13	3	183
účast	3 800	741	2 072	709	278	59	3 859
hodiny	333,5	32	204	71,5	26	56	389,5

ČSOP VLAŠIM

li 37 druhů výukových programů pro všechny věkové kategorie. Nejvyšší zájem byl opakovaně o programy pro 1. stupeň základních škol, což je patrné z celkového přehledu zrealizovaných programů v tabulce č. 7.

Polytechnický program Šikulova dílna nabízí dětem praktické zážitky během výroby dřevěné hračky *foto: J. Pavelka*

Na pobytovém programu si mohli účastníci odnést i sladkou odměnu, ale museli si na vlastní kůži vyzkoušet, co všechno stojí za výrobou jedné tatranky. *foto: J. Dufalová*

Ekologická olympiáda

① Jiří Pavelka

Ekologická olympiáda je soutěž tříčlenných družstev studentů středních škol. Studenti si v ní poměřují svoje znalosti, zkušenosti a dovednosti v oblasti ochrany přírody. Středočeské kolo proběhlo od 25. do 26. září 2015 v Podblanickém eko-

Soutěžní týmy prokazovali znalosti v poznávačce, kde na ně čekalo 120 exponátů k určování. *foto: K. Zemanová*

centru. K účasti na něm se do Vlašimi sjela družstva z 11 škol Středočeského kraje. Ústředním tématem kola bylo „Sport, rekreační aktivity a ochrana přírody“.

V první praktické úloze studenti vytvořili nabídku turistického produktového balíčku a následně zpracovali anketu k hlavnímu tématu olympiády. Ve druhé praktické úloze prováděli opravu povrchu lesní cesty, která je součástí hlavní trasy naučné stezky ve vlašimském zámeckém parku, pomocí drčeného kameniva. Dále studenti absolvovali test, poznávačku rostlin, živočichů, hornin a minerálů.

Mimo soutěžní část byl pro studenty a učitele připraven také doprovodný program. Pedagogové navštívili nově otevřený Dům přírody Blaník a společným programem pro všechny účastníky byla návštěva vlašimské hvězdárny.

Titul vítězů získalo družstvo Gymnázia Mnichovo Hradiště Benešov, které získalo 305,25 bodu ze 410 možných. Druhé místo obsadili studenti z Gymnázia Z. Wintra Rakovník a třetí místo patřilo Gymnázium Dr. Josefa Pekaře Mladá Boleslav. Vítězné družstvo bude Středočeský kraj reprezentovat v národním kole.

Generálním partnerem soutěže je společnost NET4GAS, dalším partnerem soutěže je AOPK ČR – Správa CHKO Blaník. Ekologická olympiáda probíhá za finanční podpory Státního fondu životního prostředí České republiky, Ministerstva životního prostředí a Středočeského kraje. Partnery soutěže jsou Lesy ČR a.s., MŠMT a benešovské knihkupectví Daniela.

Vítězný tým z Mnichova Hradiště a předseda komise *foto: B. Hozová*
Ing. Martin Kloudys ze SCHKO Blaník.

Projekt ŠIKULA – rozvoj polytechnického vzdělávání v mateřských školách

① Roman Andres

Polytechnická výchova/vzdělávání rozvíjí u dětí znalosti o technickém prostředí a pomáhá vytvářet a fixovat správné pracovní návyky. Cílem projektu ŠIKULA bylo vybavit metodicky i materiálně učitele mateřských škol v oblasti polytechnického vzdělávání a zacvičit je v praktických dovednostech, které mají sami dětem předávat.

Projekt ŠIKULA trval od srpna 2014 do června 2015, během 10 měsíců bylo proškolen a pomůckami vybaveno téměř 300 účastníků ze čtyř krajů – Středočeského, Jihočeského kraje, Pardubického kraje a Kraje Vysočina. Projekt byl finančně podpořen prostředky ESF (OPVK reg.č. CZ.1.07/1.3.00/48.0025) a státního rozpočtu ČR v hodnotě 5,9 milionu korun.

Díky této podpoře získaly učitelky MŠ zapojených do projektu materiální podporu v podobě nástrojů, materiálu, výukových pomůcek, metodickou podporu v podobě vzdělávacích materiálů, literatury, metodické příručky PV a instruktážního videa PV aj.

Hlavní části projektu Šikula a jejich výsledky

1. Semináře pro učitele mateřských škol: 285 osob bylo proškolen a obdrželo metodickou a materiální podporu pro PV (pomůcky, literatura, materiál aj.)
2. Praxe učitelů a mentoring: 15 osob prošlo individuální praxí v MŠ pod vedením mentorů a bylo dále dovybaveno pomůckami a materiálem pro PV
3. Vývoj výukových programů a metodické podpory pro polytechnickou výuku:
  - byl vyvinut 1 výukový program PV, který prošel 5 zkušebními realizacemi a zůstane nadále v nabídce Podblanického ekocentra,
  - byl vyvinut 1 divadelní výukový program PV, který prošel 5 zkušebními realizacemi a zůstane nadále v nabídce Podblanického ekocentra,
  - byla vydána metodická příručka PV, která je ke stažení na webových stránkách projektu,
  - bylo vytvořeno instruktážní video PV, které je umístěno na webových stránkách projektu,
  - byly vytvořeny webové stránky projektu, které zůstávají i po jeho skončení jako metodická podpora a prostor k výměně zkušeností pedagogů ohledně PV.
4. Evaluace projektu: veškeré výstupy projektu byly podrobeny systematické evaluaci externím evaluátorem.

Během projektu bylo rovněž pořízeno vybavení pro řemeslnou dílnu ve venkovní učebně v paraZOO (nejen) k polytechnickým výukovým programům pro školy a veřejnost.

Více informací o projektu naleznete na stránkách www.projektsikula.cz.

XV. Středočeská MRKVOVÁ konference

① Jana Dufalová

Tato akce je tradiční příležitostí k načerpání inspirace do výuky ekologické výchovy, dále také prostorem k setkání jednotlivých pedagogů a předávání zkušeností z praxe.

V úvodní části konference se účastníci seznámili se širokou nabídkou pobytových a výukových programů Podblanického ekocentra a s možností ubytování pro školy. Dále se představilo muzeum v Říčanech, Včelí svět a připravovaný Vodní dům v Hulicích.

Během celého dne pak byly připraveny krátké semináře zaměřené na určité věkové skupiny a na konkrétní témata. Na programu bylo například téma hmyzu a jeho zapojení do celoročního projektu nazvaného „V říši obrů“. Lektori z vlašského ekocentra předvedli divadelní výukový program „Cesta do Hračkoříše“. Učitelé druhého stupně a středních škol pak přemýšleli o adaptacích na změnu klimatu, o vodě v krajině a ve světě. Pro účastníky byl také vypraven autobus do Domu přírody Blaníku, kde si prohlédli expozici a vyzkoušeli si některé aktivity z výukových programů, které Dům přírody nabízí.

Konference se letos zúčastnilo 47 pedagogických pracovníků z 38 škol Středočeského kraje.

Zajímavé pokusy s vodou předvedla lektorka
Mgr. Tereza Součková z ekocentra Koniklec v Praze.

foto: B. Hozová

Středočeská M.R.K.E.V. a Mrkvička

① Jana Dufalová

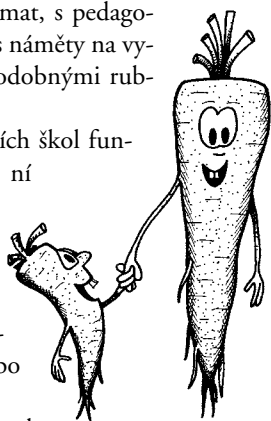
Environmentální výchova je přirozenou a už i nutnou součástí vzdělávacích plánů každé školy. Podblanické ekocentrum sdružuje v síti M.R.K.E.V. a Mrkvička školy středočeského kraje, které mají zájem o metodickou pomoc právě v oblasti ekologické výchovy.

V síti Mrkvička, která je určená pro mateřské školy, rodinná centra a podobná zařízení pro předškolní mládež bylo v letošním roce zapojeno 100 školek a zařízení. Těmto školkám pravidelně rozesíláme Informační bulletin Mrkvička, časopis s ná-

měty na zpracování zajímavých témat, s pedagogicko-psychologickým okénkem, s náměty na vyrábění z přírodních materiálů a podobnými rubrikami.

Na úrovni základních a středních škol funguje obdobně síť MRKEV. Je v ní soustředěno 27 škol. Pro zvýšení jejich ekogramotnosti od nás dostávají časopis Bedrník. Každé číslo Bedrníku je vždy tematicky zaměřeno. Učitelé pak mohou časopis využívat přímo do výuky, nebo jako zdroj sebevzdělávání.

Se školami jsme v průběhu roku komunikovali i prostřednictvím emailových rozesílek s aktuálními nabídkami a informacemi, které s oblastí EVVO souvisí.

starých oken. Rekonstrukce budovy probíhala za plného provozu kromě paraZOO. Přestavbou vstupní části vzniklo více místa pro návštěvníky a ekoobchod se zpřístupnil i vozíčkářům. Mladí ochránci přírody získali novou klubovnu na místě bývalého zázemí záchrané stanice v suterénu budovy. V paraZOO přibyla celá řada nových herních prvků. Brány opraveného eko-centra se návštěvníkům otevřela 1. 7. 2015

V konferenčním sále se sešli středočeští pedagogové z MŠ, ZŠ i SŠ. *foto: B. Hozová*

Nové herní prvky v paraZOO děti pobaví i poučí. Průlez dutým kmenem skrývá obrázky hmyzu žijícího v mrtvém dřevě. *foto: B. Hozová*

Ekocentrum

① Kateřina Červenková

První polovina roku byla v Podblanickém ekocentru ve znamení přestavby. Díky finanční podpoře z Operačního programu Životní prostředí (EU a státní rozpočet ČR) a Středočeského kraje jsme mohli provést rekonstrukci vstupu do budovy a zároveň do paraZOO a zateplit budovu ekocentra včetně výměny

Zateplením fasády a výměnou starých špaletových oken jsme dosáhli znatelného zlepšení tepelně izolačních vlastností budovy ekocentra. *foto: B. Hozová*

Nový Ekoobchůdek je moderní a prostorný. *foto: B. Hozová*

Nové zázemí pro výukové programy

① Kateřina Červenková

Díky finanční podpoře z Operačního programu Životní prostředí (EU a státní rozpočet ČR) a Středočeského kraje jsme mohli v roce 2015 dokončit výstavbu ubytovacího zázemí pro účastníky pobytových výukových programů environmentální výchovy.

V nové ubytovně, která byla prvním uživatelům přístupná od září 2015, je celkem 34 lůžek, z toho jeden pokoj uzpůsobený pro vozíčkáře. Společenská místnost s kuchyňkou v suterénu bude sloužit pro večerní posezení i jako jídelna.

Zahrada u ubytovny je vybavena přístřeškem pro kola, ohništěm a zahradním nábytkem k posezení.

Objekt nové ubytovny pro výukové programy se nachází v Poděbradově ulici ve Vlašimi, areál navazuje na pozemek naší paraZOO.

foto: B. Hozová

MIMOŠKOLNÍ VÝCHOVA DĚTÍ A MLÁDEŽE

Letní tábor

① Jiří Pavelka, Jan Kulík

Letní tábor na téma „Dobytí ostrova Vikingy“ proběhl od 29. 6. do 12. 7. 2015 Na Ostrově u Nemíže. Zúčastnilo se ho 24 táborníků z Vlašimi a okolí, o které pečovalo 10 vedoucích. Během čtrnácti dnů je čekalo poznávání vikinské kultury, ale také pohybové hry, soutěže a večerní bojovky. Mimo hry děti dosázely brízy na příjezdové cestě do Nemíže.

Během letního tábora stanuli účastníci několikrát před vikinským božstvem.

foto: J. Pavelka

ly: brigáda na zahradě nové ubytovny Podblanického ekocentra, prázdninová škola ochrany přírody, výlov rybníka Jírovce, účast na orientačně-šifrovací soutěži V Benešově straši, brigáda Vánoční posledníčka v Záchraně stanici pro živočichy ČSOP Vlašim a výprava starších členů za hrady v okolí Benešova.

Včelojedi společně s veřejností vypustili vyláčené ježky zpátky na svobodu.

foto: Š. Pešout

Oddíl MOP Včelojedi

① Jiří Pavelka, Štěpán Pešout

Oddíl mladých ochránců přírody Včelojedi se schází každé pondělí od 15.30 do 17.00 hodin v prostorách Podblanického ekocentra, kde má k dispozici vlastní novou klubovnu se zařízenou kuchyňkou. V roce 2015 oddíl navštěvovalo 18 dětí – dívek i chlapců. Za rok 2015 jsme zrealizovali celkem 35 schůzek. Mimo pravidelné akce uspořádal oddíl výpravy do přírody, brigády a také tradiční letní tábor. Mezi hlavní akce patří:

Na akci „V Benešově straši“ prokazovali členové oddílu nejen odvahu, ale také schopnost rozluštit šifry a zorientovat se ve městě.

foto: J. Pavelka

Příměstský tábor v paraZOO

Barbora Hozová, Jiří Pavelka

V roce 2015 jsme uskutečnili dva turnusy příměstského tábora v paraZOO. Oba byly tematicky i programově stejně zaměřené, a to na problematiku záchrany a péče o volně žijící živočichy. Tábory probíhaly od pondělí do pátku. Na každém turnusu pečovali o děti tři vedoucí a stravu zajišťovaly dvě kuchařky.

Pro 60 účastníků příměstských táborů byl připraven bohatý program. Děti se podívaly do paraZOO, kde si vyzkoušeli nejen krmení zvířat, ale i čištění a úklid klecí. Samozřejmostí byl i výlet do Záchrané stanice v Pavlovicích, kde si prohlédly celou stanicí a pomohly s úklidem. Také jsme podnikli zajímavé výlety a exkurze do okolí Vlašimi. V rámci nich se děti podívaly do Domu přírody Blaníku a vyzkoušely si vaření oběda v přírodě. Nechyběly ani různé hry a aktivity, při nichž si děti například vyrobily placky a čamrdu. Ale hlavně jsme si užili spoustu legrace.

Děti si v Záchrané stanici v Pavlovicích prohlédli většinu zvířat pěkně z blízka. foto: B. Hozová

AKCE PRO VEŘEJNOST

Ekovečery a přednášky pro veřejnost

Jana Havelková

V roce 2015 jsme uspořádali celkem pět ekovečerů. Prostřednictvím vyprávění doprovázeného promítáním fotogra-

fií jsme během nich navštívili zajímavá místa ve světě. Přednášky senejčastěji věnují přírodovědným nebo environmentálním tématům. Ekovečery mají díky výběru kvalitních přednášejících a atraktivním tématům svůj okruh stálých návštěvníků. Celkem se jich zúčastnilo téměř 200 posluchačů.

Tabulka č. 8: Přehled ekovečerů a přednášek.

termín	název akce	lektor/ka	popis akce	účast
13. 8. 2015	Netopýří noc	Ing. Dagmar Zieglerová	Promítání filmu Netopýři ve tmě, aktivity pro děti, ukázka handicapovaných netopýřů, vycházka do parku s ultrazvukovým detektorem a vyhledávání netopýřů.	92
7. 10. 2015	Večer marocké kaligrafie	Mohamed Amzil	Beseda o Maroku a marocké kaligrafii s praktickými ukázkami.	18
13. 10. 2015	Arménie - za památkami a brouky	Ing. Miloš Krejčíř	Vyprávění o cestě do Arménie, o přírodních zajímavostech, entomologii, památkách, ukázky zajímavých exemplářů brouků.	24
19. 10. 2015	Gruzie	Ing. Pavel Jakubův	Vyprávění o putování po Gruzii, o přírodě, památkách, kultuře i místních obyvatelích.	28
26. 10. 2015	Národní parky Polska	Ing. Pavel Jakubův	Výprava do národních parků a za dalšími zajímavostmi země našich severních sousedů.	36
celkem				198

Ing. Dagmar Zieglerová ukazuje živého netopýra. Netopýří hlasy a jejich komunikaci můžeme dobře slyšet pomocí ultrazvukového detektoru. foto: J. Havelková

Výstavy

① Jana Havelková

V roce 2015 jsme uspořádali pět výstav, z toho tři v Podblanickém ekocentru. Návštěvníci nově otevřeného Domu přírody Blaníku mohli během letní sezony vidět výstavu obrazů Stanislava Příhody Rytíř maluje Blaník. Ve vlašimském parku se konal tradiční Podblanický plenér.

Tabulka č. 9: Přehled výstav.

termín	název výstavy	stručný popis
4. 7. – 30. 8. 2015	Rytíř maluje Blaník	Výstava obrazů Stanislava Příhody v nově otevřeném Domě přírody Blaníku nedaleko Kondrace.
18. – 23. 9. 2015	Výstava ovoce	Výstava starých krajových odrůd jablek a dalšího ovoce.
19. 9. 2015	Podblanický plenér	XIX. ročník tradiční výstavy ve vlašimském zámeckém parku za účasti šestnácti regionálních výtvarníků.
30. 9. – 31. 10. 2015	Malované židličky	Prodejní výstava výtvarnice Magdy Andresové ukázala, jak lze renovovat staré školní židličky a lavice. Vznikají tak originální exempláře židliček i dalších užitkových předmětů.
3. – 18. 12. 2015	Stanislav Příhoda - obrazy	Předvánoční prodejní výstava obrazů malíře Stanislava Příhody.

Výstava Malované židličky výtvarnice Magdy Andresové. Vystavené židličky se líbily dětem i dospělým. foto: J. Havelková

Osvětové akce v terénu

① Jana Havelková

V roce 2015 se uskutečnily čtyři vycházky, dva pochody a jeden doprovodný program na výlovu. Celkem se akci zúčastnilo více než 200 osob.

Přírodovědné a vycházky pro veřejnost nejčastěji směřují na zajímavé lokality v širším okolí Vlašimi. Jsou doprovázeny odborným výkladem. Přírodovědná vycházka na Malý Blaník a Podlesí se konala v rámci Evropského dne chráněných území.

Cesta za zlatem

Druhý ročník pochodu spojeného s rýžováním zlata probíhal v Kamberku a okolí u příležitosti dne geoparku. Start

byl tentokrát u Biofarmy Dolejší mlýn nedaleko Kamberku. Na účastníky čekaly tři úkoly. Prvním úkolem bylo ujít předem zvolenou trasu pochodu. Na výběr bylo ze tří délek pochodu a trasy zavedly účastníky do Muzea venkova v Kamberku, na Ekofarmu Líza v Hrajevicích nebo nedaleký zlatodůl Roudný. V cíli pochodu čekala na všechny Škola zlatokopů. Účastníci se pod vedením zkušených instruktorů naučili rýžovat zlato a našli si své pravé zlatinky. Akce probíhala ve spolupráci s obcí Kamberk a Českým klubem zlatokopů za finanční podpory Středočeského kraje.

Pochod s veverkou Čiperkou

Druhý ročník pochodu s veverkou Čiperkou a den otevřených dveří v Záchraně stanici pro živočichy u Pavlovic u Vlašimi probíhal u příležitosti Světového dne zvířat. Trasa po

chodu vedla z Podblanického ekocentra údolím Blanice do léčebného areálu u Pavlovic, který je jinak nepřístupný veřejnosti. Účastníky velmi zaujaly komentované prohlídky záchrané stanice. V doprovodu průvodce si prohlédli celý areál i zázemí stanice. Čekání na prohlídku si dospělí i děti krátily výtvarnými

aktivitami či opékáním špekáčků. Ke zdatu akce přispělo i krásné počasí. Akci podpořil Středočeský kraj.

Výlov rybníka Jírovce ve Vorlinském údolí u Vlašimi byl jako již tradičně v posledních letech spojen s akcí pro veřejnost. Pro malé návštěvníky výlovu byla nachystána výtvarná dílnička.

Během vycházky na rašeliniště Na Pramenech jsme pozorovali živočichy z tůň i mokřadní rostliny, například rosnatku okrouhlostou.

foto: J. Moravec

Součástí pochodu s veverkou Čiperkou byla také exkurze do léčebné části Záchrané stanice ČSOP Vlašim.

foto: archiv ČSOP Vlašim

Umíte rýžovat zlato? Pod dohledem zkušených zlatokopů si aspoň jednu zlatinku našli všichni účastníci.

foto: B. Hozová

Výtvarná dílnička na výlovu se stala již tradicí. Letos si děti i rodiče spojenými silami mohli vyrobit rybičky z papíru nebo další vodní živočichy.

foto: B. Hozová

Tabulka č. 10: Přehled vycházek.

termín	název vycházky	lektor	účast
14. 4. 2015	Vycházka na Kupsovu skálu	Ing. Mgr. Martin Klaudys	7
23. 5. 2015	Vycházka na Drahňovická mokřadla	Ing. Mgr. Martin Klaudys	8
24. 5. 2015	Vycházka na Malý Blaník a Podlesí	Ing. Mgr. Martin Klaudys	15
30. 5. 2015	Cesta za zlatem	Český klub zlatokopů, pracovníci ekocentra	150
13. 6. 2015	Vycházka na rašeliniště Na pramenech	Ing. Mgr. Martin Klaudys	12
3. 10. 2015	Pochod s veverkou Čiperkou	Ing. Jana Dufalová, Ing. Stanislav Němec	120
celkem			312

Osvětové akce v paraZOO

V roce 2015 proběhlo v paraZOO celkem 18 osvětových akcí. Z důvodu rekonstrukce přízemí ekocentra a zázemí paraZOO byla paraZOO otevřena až od 1. července, a proto došlo ke kumulaci akcí do druhé poloviny roku. Během rekonstruk-

ce byla paraZOO dovybavena novými herními a výukovými prvky, které ocení zejména děti. V roce 2015 proběhlo v paraZOO celkem 18 osvětových akcí. Z důvodu rekonstrukce přízemí ekocentra a zázemí paraZOO byla paraZOO otevřena až od 1. července, a proto došlo ke kumulaci akcí do druhé poloviny roku. Během rekonstrukce byla paraZOO dovybavena novými herními a výukovými prvky, které ocení zejména děti.

Tabulka č. 11: Akce v paraZOO.

termín	název	popis	účast
1. 7. 2015	Hravá paraZOO	Znovutevření paraZOO a ekoobchůdku po rekonstrukci. Představení nových herních a výukových prvků v paraZOO.	98
10. 7. 2015	Den s vydříkem Květíkem	Další díl znalostní a sběratelské soutěže pro návštěvníky - Sbírejte vydříky. Doplnovačka vydříka Květíka na téma rostlin a květin v paraZOO.	114
13. 7. - 23. 8. 2015	Výtvarná soutěž Namaluj zvíře z paraZOO	Prázdninová výtvarná soutěž pro děti (proběhla celkem tři kola). Zveřejnění všech obrázků a hlasování na Facebooku, ceny (plyšáci) pro vítěze.	87
15. 7. 2015	Rozkvetlá paraZOO	Komentované prohlídky zahrady, program pro děti i dospělé, který měl prověřit jejich znalosti rostlin (jedlé plody, potraviny, které se z nich vyrábí).	184
17. 7. 2015	Zvířecí origami	Výtvarná dílna v paraZOO, skládání zvířátek z papíru pomocí staré japonské techniky origami.	103
28. 7. 2015	Hmyzí den	Tematický den věnovaný hmyzu a jeho užitečnosti. Výroba domečků pro škvory do zahrady, pozorování hmyzu pod mikroskopem a lupou, určování.	304
4. 8. 2015	Savčí den	Další akce v paraZOO byla zaměřena na savce a jejich ochranu. Na čtyřech stanovištích v areálu paraZOO na návštěvníky čekaly úkoly ze savčí říše.	178
8. 8. 2015	Den s vydříkem Světoběžníkem	Další díl znalostní a sběratelské soutěže pro návštěvníky Sbírejte vydříky - kvíz vydříka Světoběžníka.	58
15. 8. 2015	Den s vydříkem Ochránářem	Poslední díl znalostní a sběratelské soutěže Sbírejte vydříky. Hlavoľam vydříka Ochránáře s úkoly věnovanými ochraně zvířat.	164
29. 8. 2015	Loučení s prázdninami v paraZOO	Akce na zakončení prázdnin se stanovišti a aktivitami zaměřenými na smyslové vnímání. Úkoly pro děti i dospělé.	196
12. 9. 2015	Ptačí den	Aktivity pro děti i dospělé, poznávání ptačích vajec, siluet, peří, zobáků a nohou různých druhů ptáků. Tvořivá dílnička pro děti.	123
3. 10. 2015	Pochod s veverka Čiperkou	Pochod údolím Blanice do léčebného areálu Záchrané stanice pro živočichy Vlašim a komentované prohlídky areálu s průvodcem, aktivity pro děti.	120
10. 10. 2015	Den enrichmentu - vyrobte zvířátům hračky	Tematický den věnovaný enrichmentu. Výroba hraček pro zvířata z dýní, jablek, proutí a provázků. Komentovaná krmění s využitím právě vyrobených hraček.	45

17. 10. 2015	Den stromů a Děpsí pochod	Aktivity v paraZOO na téma stromy - frotáž listů, kůry, poznávání stromů, plodů, listů.	47
30. 10. 2015	Vydří křtiny	Vydří pár z paraZOO pokřtil vlašimský starosta Mgr. Luděk Jeništa, který vybral jména z návrhů návštěvníků. Autorka vítězného návrhu dostala plyšovou hračku. Doprovodné aktivity pro návštěvníky.	127
14. 11. 2015	Hostina v krmítku	Výroba lojových krmítek a aktivity pro děti, zaměřené na ptačí potravu a způsob jejího přijímání. Inspirace, jak a z čeho připravit ptákům hostinu.	96
28. 11. 2015	Advent v paraZOO	Zakončení sezony v paraZOO, adventní dílna pro děti i rodiče, výroba vánočních dekorací nebo drobných dáreků.	44
25. 12. 2015	Vánoce se zvířaty v paraZOO	Nadílka pro zvířata, soutěž Vánoce s vydříky, komentovaná krmení.	192
celkem			2 280

Otočná skládačka a další nové prvky v paraZOO zpestří návštěvu zejména dětem. *foto: J. Havelková*

Pozorování hmyzu pod binolupou během Hmyzího dne v paraZOO zaujalo děti i dospělé. *foto: J. Havelková*

Komentovaná krmení zvířat během akcí v paraZOO jsou návštěvníky velmi vyhledávána. Mohou při nich vidět krmení vyder, vodních ptáků, ale i dalších zvířat. *foto: J. Dufalová*

Při luštění úkolů vydříka Ochránáře spolupracovaly celé rodinné týmy. *foto: A. Boučková*

Jarní kurzy pro veřejnost a výměnný jarmark

① Jana Havelková

V červnu a v říjnu 2015 proběhly v ekocentru celkem čtyři zajímavé víkendové kurzy. Tři řemeslné kurzy byly zaměřeny na bylinky, výrobu ze dřeva, ubrouskovou techniku a také chov drůbeže. Účastníci si kromě nových poznatků odnášeli domů i své výrobky. Chovatelský kurz měl poradit začínajícím chova-

telům nebo zájemcům, co je potřeba k založení vlastního chovu drůbeže a jak na to.

Výměnné jarmarky

Základní myšlenkou jarmarku je výměna zboží za zboží bez použití peněz. Měnit je možné téměř cokoliv, co člověk sám vyrobil, vypěstoval, natrhal – semínka, sazenice, výpěstky, bylinky či plody nasbírané v lese, řemeslné a výtvarné výrobky - ošatky, košíčky, mastičky, šperky, marmelády a sirupy, pečivo atd. V roce 2015 proběhly tři výměnné jarmarky. Jarní výměnný jarmark jsme uspořádali 29. května, podzimní výměnné jarmarky byly dva - 18. září a 24. října.

Tabulka č. 12: Přehled kurzů pro veřejnost.

termín	název		popis	účast
13. – 14. 6. 2015	Bylinkový kurz	Gabriela Zemčíková	Kurz domácí výroby přírodní bylinné kosmetiky, sirupů, tinktur, olejů a dalších produktů, které si můžeme sami doma vyrobit.	14
10. – 11. 10. 2015	Dřevohraní	Magda a Roman Andresovi	Kurz vyrábění ze dřeva pro rodiče a děti v truhlářské dílně ve venkovní učebně.	10
17. – 18. 10. 2015	Decoupage a speciální efekty	Mgr. Radka Hladíková	Kurz ubrouskové techniky, dekorace starých věcí donesených účastníky i nových polotovarů, ukázka a vyzkoušení speciálních efektů (např. patina).	12
24. 10. 2015	Kurz pro začínající chovatele drůbeže	Bc. Kateřina Švecová Reifová	Informace potřebné k založení vlastního chovu - výběr plemene, chovatelské vybavení a zařízení, ochrana před dravci, nemoci drůbeže, odchovy kuřat, výživa. Iniciativa Slepice v nouzi, péče o adoptované slepičky, nové trendy v chovu slepic, výcvik slepic.	7
celkem				43

Staré věci lze pomocí ubrouskové techniky změnit k nepoznání a vykouzlit z nich opravdové skvosty.

foto: J. Havelková

Na jarním výměnném jarmarku se sešla pestrá nabídka domácích výrobků, sazenic květin i zeleniny a mnoho dalšího.

foto: J. Havelková

Knihovna přírodovědné a regionální literatury

① Jana Havelková

Knihovna Podblanického ekocentra ČSOP Vlašim se zaměřuje na přírodovědné, ekovýchové a regionální publikace. V současné době je zaevidováno 5122 knih, což od roku 2014 představuje nárůst o 32 knih. Dále je zaevidováno 341 datových nosičů. Celkem evidujeme 237 stálých čtenářů.

V 1. pololetí roku 2015 byl provoz knihovny částečně omezen z důvodu rekonstrukce ekocentra.

Ekoporadna

① Roman Andres

Ekologické poradny významně pomáhají utvářet odpovědnost obyvatelstva vůči životnímu prostředí. Ekoporadna ČSOP Vlašim tak činí již od roku 1999 a jsme členem Sítě ekologických poraden STEP. Kancelář ekoporadny se nachází v přízemí budovy ekocentra, má vlastní e-mailovou adresu ekoporadna@csop.cz a průběžně aktualizované webové stránky www.podblanickeekocentrum.cz/cs/ekoporadna. Ve vstupním průjezdu ekocentra nabízíme informace formou letáků o environmentálně šetrném nakupování, provozu domácnosti, potravinách aj. Širší nabídka informačních materiálů je k mání uvnitř ekoporadny a na webových stránkách.

Bylo poskytnuto bezmála 382 evidovaných konzultací. Mnoho konzultací nad to však zůstalo neevidovaných z technických důvodů – např. se jednalo o neformální rozhovor na akci pro veřejnost, v terénu apod. Mezi evidovanými dotazy převažovala témata ochrany přírody, zvl. zvířat (354 dotazů), dále pak ekologická stopa, domácí ekologie a ekologicky šetrné formy bydlení a další (28 dotazů, mimo systémového poradenství). Zvláštní místo (14 případů) zaujaly případy systémového poradenství vyžadující hlubší odbornou analýzu, dočasný management kauzy apod. Metodická podpora učitelů v souvislosti s EVVO čítala 5 případů.

Nejčastěji vyhledávali ekoporadenskou službu přímo občané z podblanického regionu, méně pak instituce typu škola či úřad. Většina kontaktu se odehrála prostřednictvím e-mailu či telefonicky.

Tabulka č. 13: Počet poskytnutých evidovaných ekoporad na základě vyžádaných konzultací a vyšších forem poradenství v letech 2011 – 2015.

rok	počet
2011	533
2012	332
2013	310
2014	486
2015	382

Od roku 2012 publikujeme každý měsíc ekoporadenské články v regionálním tisku a na internetu pod názvem „ekoporadna na tento měsíc“. Obsah jednotlivých článků je k dispozici na webu ekoporadny.

Ekoporadna nabízí také knihovnické služby, o těch ale více v kapitole Knihovna.

Ekoobchůdek

① Jana Havelková

Ekoobchůdek má za sebou již deset let své existence a v roce 2015 doznal zásadních změn. Jeho prostory postupně přestaly vyhovovat stále většímu počtu návštěvníků a tak byla koncem roku 2014 zahájena rekonstrukce obchůdku i celého přízemí ekocentra. 1. července 2015 ekoobchůdek přivítal své zákazníky v nových prostorách, které jsou větší a pro návštěvníky přívětivější.

Obchůdek je i nadále zaměřen na literaturu, certifikované zboží (bio, fair trade, ekologicky šetrný výrobek, FSC, certifikovaná přírodní kosmetika, regionální výrobky s certifikátem KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt®), ekodrogerii nebo výrobky pro živou zahradu. Návštěvníci paraZOO si zde mohou zakoupit drobné občerstvení nebo suvenýry.

Elektronický obchod aktuálně nabízí 275 druhů zboží, největší zastoupení mají publikace (185 položek). Zákazníci elektronického obchodu si nejvíce objednávají publikace a školní pomůcky. Bezkonkurenčně nejprodávanější publikací byla kniha Vážky České republiky – příručka pro určování našich druhů a jejich larev (249 kusů).

ekoporadna český svaz ochránců přírody Vlašim

V nabídce ekoobchodu naleznete mnoho výrobků s certifikátem KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt®.

foto: P. Jakubův

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Dagmar Tlustošová

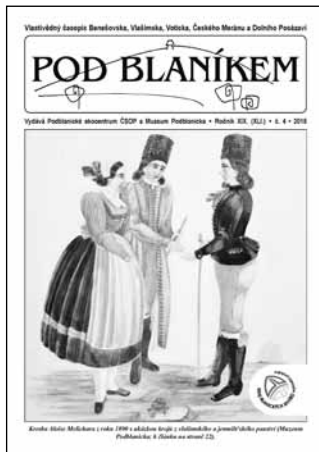
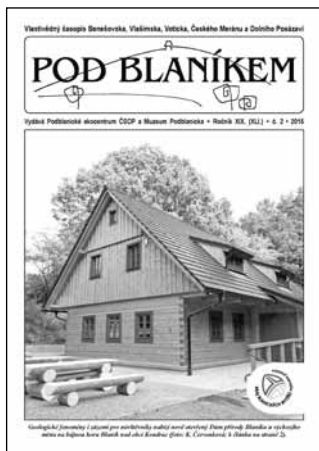
Periodika ČSOP Vlašim

Časopis Pod Bláníkem

První číslo se objevilo v roce 1921, vydávala ho Vlastivědná komise učitelstva školního okresu benešovského a po padesátileté odmlce bylo roku 1997 jeho vydávání obnoveno. Čtvrtletník obsahuje příspěvky o přírodě, krajině, životním prostředí, historii, kultuře i současném dění na Podblanicku, v příloze jsou zveřejňovány příspěvky ze starších čísel Pod Bláníkem, upozornění na aktuálně vydanou literaturu se vztahem k našemu regionu, dále regionální pověsti, povídky, vyprávění a poezie, drobné zprávy a sdělení a přehled akcí pořádaných vydavatelem, vše je bohatě doplněno doprovodnými fotografiemi a ilustracemi.

Vydáváme ho společně s Muzeem Podblanicka ve spolupráci se Správou Chráněné krajinné oblasti Bláník. Distribuce je zajištěna prostřednictvím patnácti prodejních míst. Časopis zdarma dostávají členové ČSOP Vlašim a Klubu přátel Podblanické galerie, sponzoři, města, obce a další veřejné instituce na Podblanicku (muzea, školy, knihovny apod.).

Formát časopisu je B5, černobílá obálka, náklad 800 ks, cena: 20 Kč, ISSN 1213-1040, evidenční číslo MK ČR E 10738.ČR E 10738.

Samostatné publikace

Vlašimský velkostatek
ve fotografii před 100 lety a dnes

19. samostatná příloha časopisu Pod Bláníkem
Jindřich Nusek, editor, texty a Pavel Jakubův, současné fotografie

Vydal ČSOP Vlašim a Muzeum Podblanicka, p.o. ve spolupráci se Státním oblastním archívem Praha – Státním okresním archívem v Benešově.

V této již 19. samostatné příloze časopisu Pod Bláníkem jsou publikovány dokumentační fotografie 65 objektů vlašimského velkostatku z r. 1908 společně se současnými snímky staveb či míst, kde původní objekty stále stojí. Můžeme tak vidět, jak se vesměs krajině dominanty za sto let proměnily. Nejcitelnější ztráta historické paměti se týká jednoznačně centra Vlašimi, kde došlo k nejrozsáhlejší asanaci auerspergských staveb.

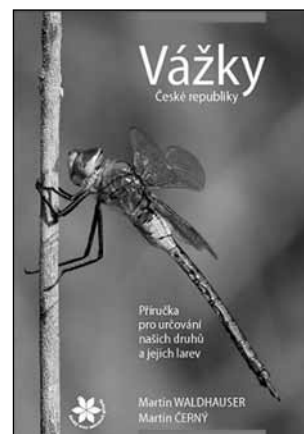
Formát B5, náklad 1 000 ks, vydání 1., tisk VAMB, s.r.o. Štěchovice, ISBN 978-80-87964-03-3, ISBN 978-80-86452-31-9.

Vážky České republiky
- příručka pro určování
našich druhů

2. doplněné vydání

Vážky České republiky – Příručka pro určování našich druhů a jejich larev, Martin Waldhauser, Martin Černý, vydal ČSOP Vlašim, 2015.

Tato terénní příručka pomůže všem milovníkům vážek, ať již z řad odborníků nebo veřejnosti, v určování druhů vážek, s kterými se v okolí našich vod můžete setkat. Obrazový klíč znázorňuje hlavní determi-

nační znaky dospělci i larev přehledně na fotografiích, doplněné stručnými popisy. Publikace obsahuje i jednoduché grafy sezónní fenologie a mapky s rozšířením jednotlivých druhů v ČR. Jsou zde uvedeny i nejvýznamnější biotopy, kde se vážky převážně vyskytují. V knize jsou uvedeny i fotografie dokumentující hlavní charakteristiky jednotlivých čeledí vážek a jejich morfologie, etologie a ekologie.

Novinky oproti prvnímu vydání z roku 2014 jsou:

doplněna klínatka západní (nově zjištěný druh v ČR) do plnohodnotné části knihy, aktualizovány mapy a text u všech druhů (k datům dostupným v říjnu 2015) a byla rozšířena kapitola dosud nezjištěných druhů v ČR.

Formát A5, 188 stran, plnobarevná publikace, vázaná. Náklad: 1 000 ks. Vydání 2. Tisk: Tria v.o.s. ISBN: 978-80-87964-07-1, cena 215 Kč

Receptář činností pro polytechnickou výchovu v mateřských školách

Roman Andres, Jana Havelková – editoři, vydal ČSOP Vlašim, 2015

Tato metodická příručka je výstupem vzdělávacího projektu Šikula, který realizoval za finanční podpory ESF a státního rozpočtu ČR Český svaz ochránců přírody na přelomu let 2014 – 2015. Kniha přináší inspiraci pro předškolní a primární výchovu a vzdělávání. Hlavními kapitolami jsou: Rozvoj motorických schopností a fyzické zdatnosti dítěte pro polytechnické činnosti, Rozvoj polytechnických dovedností v přírodním prostředí, Rozvoj polytechnických dovedností pomocí Montessori pedagogiky a pomůcek, Rukodělné tvořivé činnosti v polytechnické výchově a Používání a tvorba vlastních výukových pomůcek v polytechnické výchově.

Formát A5, 100 stran, plnobarevná publikace, lepená. Náklad 300 ks, vydání první, tisk VAMB Štěchovice, ISBN 978-80-87964-05-7.

Práce s návštěvníky záchranných stanic pro zvířata

kolektiv autorů: Roman Andres, Lenka Broukalová, Kateřina Červenková, Michala Jakubův, Lenka Karlíková, Tomáš Růžička, vydal ČSOP Vlašim, 2015

Metodická příručka přináší možnosti, jak pracovat s návštěvníky záchranných stanic zejména v oblasti environmentální výchovy a vzdělávání. Dále nabízí příklady výukových programů v záchranných stanicích, ale také neopomíná stránku public relations. Příručka je doprovázena ne-

jen fotografiemi, ale také pracovními listy a dalšími materiály pro práci s návštěvníky stanic.

Formát B5, 100 stran, černobílá publikace, lepená. Náklad 100 ks, vydání první, tisk VAMB Štěchovice, ISBN 978-80-87964-06-4.

Propagační a osvětové tiskoviny

V roce 2015 jsme vydali DL publikace: Geovýlety (1 000 ks), Vlašim (10 000 ks), Tipy na výlety (15 000 ks), Cyklistické trasy (10 000 ks), Naučné stezky (10 000 ks).

Skládačky složené na 1/3 formátu A4: Votice (4 000 ks), Zruč nad Sázavou (4 000 ks), Bojiště Jankow 1645 (5 000 ks), Veliš (1 000 ks), Čechtice (3 000 ks), Křivsoudov (1 000 ks), Noční hasičská fontána Ratměřice (3 000 ks), Dům přírody Blaník a NS S rytířem na Blaník (11 000 ks).

Oboustranné karty formátu 1/3 A4: paraZOO (11 000 ks), Rozhledna Václavka ve Voticích (9 000 ks), Naučná stezka vlašimským parkem (11 000 ks), Naučná stezka zručským parkem (5 000 ks), Muzeum Štěpánovska v Trhovém Štěpánově (11 000 ks), Naučná stezka Zlatodůl Roudný (11 000 ks), Vodácké výlety – SAMBA (11 000 ks).

Turistickou mapu Geoparku Kraj blanických rytířů (20 000 ks), pohlednici Dům přírody Blaník (1 000 ks) a leták a plakát k akci Blanický cyklorytíř 2015.

Již poosmě vyšly Rytířské noviny, turistický občasník, který je určen zejména návštěvníkům našeho kraje. Přináší aktuální informace o možnosti trávení volného času na Podblanicku, nabídky výletů, reportáže ze zajímavých míst a pozvánky na akce (formát A3, 16 stran, plnobarevný tisk, náklad 10 000 ks). Přílohou Rytířských novin je dvoustrana Regionální produkty z Kraje blanických rytířů v nákladu 10 000 ks.

Bitva u Jankova – evropské dějiny psané v Kraji blanických rytířů

Kraj tónů si můžete prohlédnout v Růžkových Lhoticích

Že je procházka parkem nuda? To ve Vlašimi neplatí.

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Čechtice

www.blanik.net

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Cyklistické trasy

www.blanik.net

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Dům přírody
BLANIKU

Naučná stezka S rytířem na Blaník

www.blanik.net

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Geovýlety

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

národní geopark

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Ratměřická
hasičská fontána
aneb
Vodní poezie
nad rybníkem Lazna

www.blanik.net

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Bojiště
1645
Janův

www.blanik.net

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Křivsoudov

www.blanik.net

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Turistická mapa

www.blanik.net

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Muzeum Štěpánovska
v Trhovém Štěpánově

www.blanik.net

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Naučné stezky

www.blanik.net

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Naučná stezka
Vlašimským parkem

www.blanik.net

geopark KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Naučná stezka
zručským parkem

www.blanik.net

geopark **KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ**

paraZOO Vlašim

www.blanik.net

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Interaktivní stezka „S rytířem na Blaník“

www.blanicki-rytiri.cz

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Típy na výlety

Který z těchto medů křesťanství první

www.blanicki-rytiri.cz

geopark **KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ**

Rozhledna Václavka ve Voticích

www.blanik.net

geopark **KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ**

Veliš

www.blanik.net

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Město Vlašim

www.blanicki-rytiri.cz

Projekt je spolufinancován Evropskou unií a Vládním úřadem pro regionální rozvoj

geopark **KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ**

Vodácké výlety SAMBA

PŮVOCNA-LOBLICZ

geopark **KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ**

Votice

www.blanik.net

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Naučná stezka Zlatodůl Roudný

s dětskými i interaktivními panely

www.csopvlasim.cz

geopark **KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ**

Zruč nad Sázavou

www.blanik.net

Z KRAJE BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

Leták Nabídka denních výukových programů pro školy a Nabídka pobytových programů pro školy

V prvním letáku naleznete informace o environmentálních programech pro školy ve třech střediscích Českého svazu ochránců přírody Vlašim – Podblanickém ekocentru, Vodním domě a Domě přírody Blaníku. Ve druhém naleznete nejen stručný popis pobytových programů, ale i informace o ubytování, stravě či platbě.

Leták je celobarevný, náklad 1000 ks, skládačka složená na 1/3 formátu A4, vytištěn na recyklovaném papíře.

jektu M.R.K.E.V. naleznete na stránkách www.podblanickeekocentrum.cz. Mimo jiné se zde také dozvíte o činnosti oddílu mladých ochránců přírody Včelojedů.

Na stránce www.krajina-zahrada.cz naleznete informace o údržbě zeleně rostoucí mimo les, probíhající, ale i ukončených prací. Nechybí zde ani fotogalerie realizovaných projektů či mnoho rad nejen pro realizaci.

Na stránkách www.vazky.net naleznete informace o seminářích, publikace a tiskoviny samozřejmě s tematikou vážek. Také zde naleznete fotogalerii a přehled vážek v ČR.

Stránky pro Vodní dům jsou přístupné na doméně www.vodni-dum.cz. Návštěvníci zde nalezou informace o samotném Vodním domě či o probíhající stavbě domu, výukových programech atd.

Český svaz ochránců přírody Vlašim provozuje webový portál tvořený vzájemně provázanými webovými stránkami v jednotném grafickém stylu. Webové stránky jsou neustále aktualizovány a doplňovány.

Hlavní stránkou je www.csopvlasim.cz, kde jsou uvedeny základní informace o organizaci, pracovnících a nadcházejících akcích. Také zde naleznete tiskové zprávy či aktuality o naší organizaci. Tato stránka zároveň slouží jako rozcestník na další webové stránky.

Informace o výukových programech, pedagogické konferenci, seminářích pro učitele, Středočeské Mrkvičce či o projektu M.R.K.E.V. naleznete na stránkách www.podblanickeekocentrum.cz. Mimo jiné se zde také dozvíte o činnosti oddílu mladých ochránců přírody Včelojedů.

Na stránce www.krajina-zahrada.cz naleznete informace o údržbě zeleně rostoucí mimo les, probíhající, ale i ukončených prací. Nechybí zde ani fotogalerie realizovaných projektů či mnoho rad nejen pro realizaci.

Na stránkách www.vazky.net naleznete informace o seminářích, publikace a tiskoviny samozřejmě s tematikou vážek. Také zde naleznete fotogalerii a přehled vážek v ČR.

Stránky pro Vodní dům jsou přístupné na doméně www.vodni-dum.cz. Návštěvníci zde nalezou informace o samotném Vodním domě či o probíhající stavbě domu, výukových programech atd.

Na webu www.parazoo.cz návštěvníci nalezou informace nejen o otevírací době, kontaktech či akcích, ale i o zvířatech umístěných v naší paraZOO a jejich adopci. Je zde také rozsáhlá fotogalerie jak areálu paraZOO, tak zvířat. Můžete zde také nalézt různé aktuality o zachráněných zvířatech či užitečné rady a tipy, jak pomoci atd.

Informace a aktuality ze záchranné stanice pro živočichy ČSOP Vlašim naleznete na www.pomoczvivotum.cz. Jsou zde uvedeny informace o záchranné stanici, rady, přehled přijatých živočichů, jak můžete stanici pomoci a fotogalerie.

Pro větší přehlednost vznikl rozcestník pro geopark Kraj blanických rytířů přístupný na www.blanik.net, ze kterého si návštěvník vybere, zda se chce dozvědět více o geoparku (www.geopark-kbr.cz), výletech (www.vylety.blanik.net), službách (www.sluzby.blanik.net), plánovaných akcí (www.kalendar.blanicti-rytiri.cz) či si chce prohlédnout interaktivní mapu (www.blanik.net/test/test2/files/mapa.pdf).

V letošním roce jsme také spustili nové stránky www.dum-prirody.cz/blanik, kde naleznete vše o Domě přírody Blaníku - informace o domě, otevírací dobu, nabídku výukových programů a fotogalerii.

ČSOP Vlašim v médiích

① Dagmar Tlustošová

V roce 2015 se naše činnost objevovala na televizních obrazovkách, na rozhlasových vlnách a ve formě novinových článků také v celostátních i regionálních tiskovinách.

Od roku 1993 si vedeme archív výstřižků, kde je možné vyhledat mnoho zajímavých informací, které bychom již dávno zapomněli. Archív je přístupný i veřejnosti v Podblanickém ekocentru a čeká na digitalizaci.

ČSOP Vlašim na internetu

① Barbora Hozová

Český svaz ochránců přírody Vlašim provozuje webový portál tvořený vzájemně provázanými webovými stránkami v jednotném grafickém stylu. Webové stránky jsou neustále aktualizovány a doplňovány.

Hlavní stránkou je www.csopvlasim.cz, kde jsou uvedeny základní informace o organizaci, pracovnících a nadcházejících akcích. Také zde naleznete tiskové zprávy či aktuality o naší organizaci. Tato stránka zároveň slouží jako rozcestník na další webové stránky.

Informace o výukových programech, pedagogické konferenci, seminářích pro učitele, Středočeské Mrkvičce či o pro-

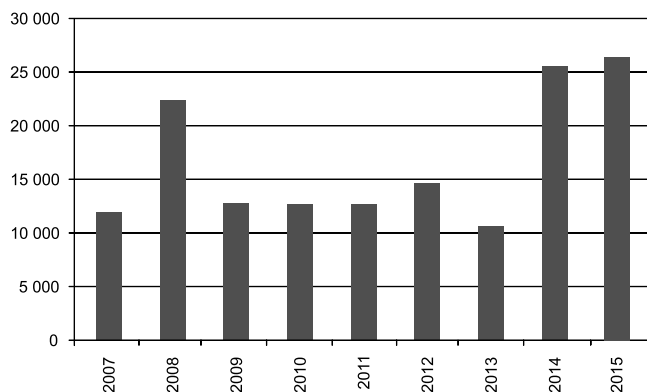

Ukázka rozcestníku geoparku Kraj blanických rytířů.

Nejnavštěvovanější stránkou zůstává stránka www.csopvlasim.cz, na druhém místě je www.pomoczviratum.cz a na třetím je www.parazoo.cz. Návštěvnost našich stránek se neustále zvyšuje.

Facebook

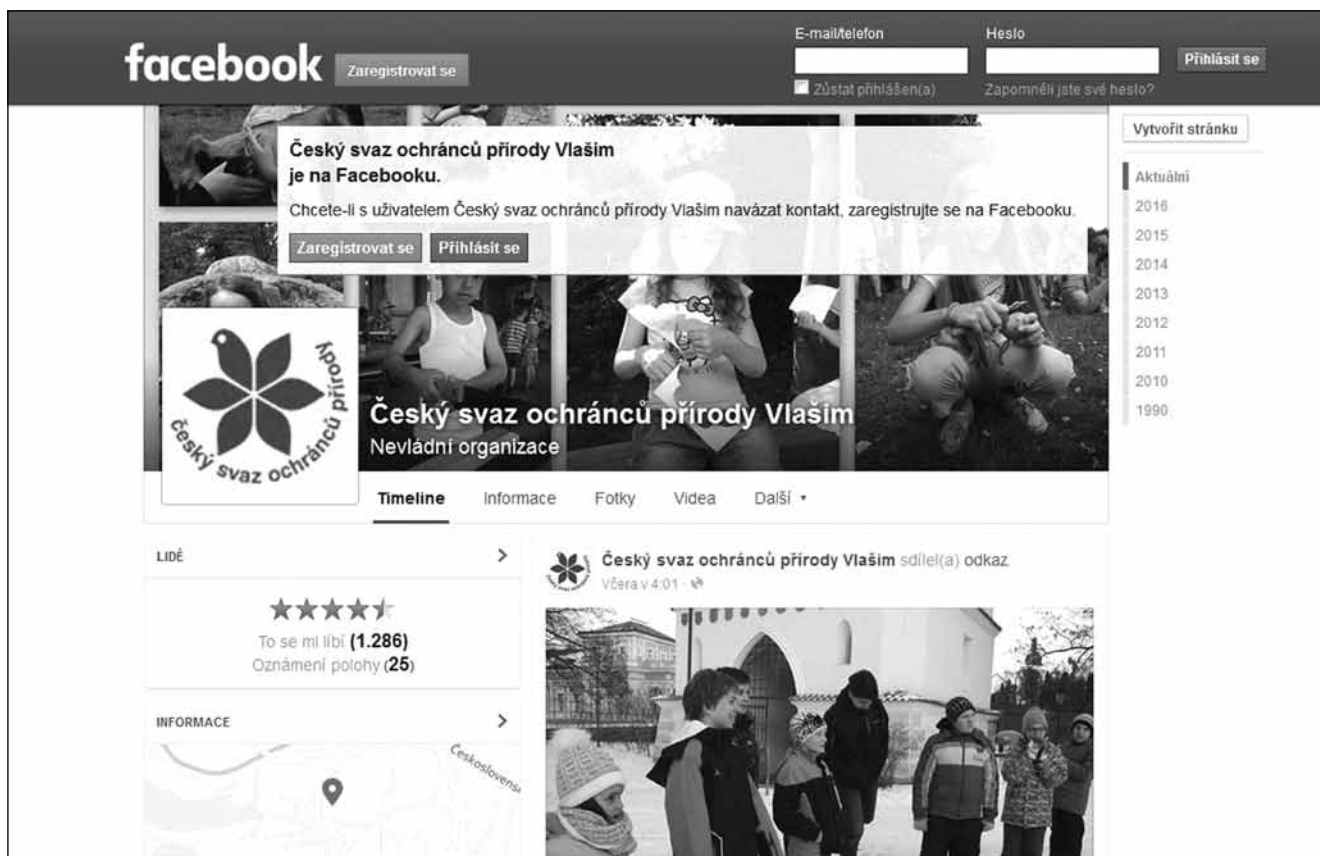
K propagaci ČSOP Vlašim využíváme také profil na sociální síti Facebook. K 31. 12. 2015 měl tento profil 1 254 fanoušků, což je nárůst o 424 fanoušků za rok 2015 (v průměru 35 fanoušků za měsíc). Největší dosah měl příspěvek o nalezení zraněného ledňáčka říčního, který oslovil 16 600 uživatelů, měl celkem 784 značení „To se mi líbí“ a byl celkem 72 krát sdílen a měl celkem 71 komentářů.

Graf č. 7: Návštěvnost stránky www.csop.cz v jednotlivých letech.

Tabulka č. 14: Porovnání návštěvnosti jednotlivých webů v roce 2013 až 2015.

Stránka	Návštěvnost za rok 2013	Návštěvnost za rok 2014	Návštěvnost za rok 2015
csopvlasim.cz	10 571	25 560	26 517
krajina-zahrada.cz	-	1 253	1 207
parazoo.cz	1 642	9 475	9 291
podblanickeekocentrum.cz	1 067	4 630	6 100
vazky.net	-	4 432	7 005
blanik.net	2 556	16 691	16 428
pomoczviratum.cz	1 534	7 564	9 493
celkem	27 217	69 605	76 041

Ukázka facebookového profilu Českého svazu ochránců přírody Vlašim.

Naši fanoušci pochází hlavně z České republiky (1 184), ale máme i fanoušky ze Slovenska (26), USA či Španělska. Většina z nich pochází z Prahy (366), Vlašimi (155), Benešova, ale i Českých Budějovic, Brna či Kutné hory. Dosah našich příspěvků je asi 2 616 uživatelů.

Na této sociální síti má také profil Kraj blanických rytířů. K 31. 12. 2015 měl tento profil 689 fanoušků, což je nárůst

o 144 (v průměru 12 fanoušků za měsíc). Největší dosah měl příspěvek o otevření Domu přírody Blaníku. Tento příspěvek oslovil 2 753 uživatelů, měl 48 označení „To se mi líbí“ a byl celkem 19 krát sdílen. Dosah našich příspěvků je 531 uživatelů.

Letos vznikl také facebookový profil pro Dům přírody Blaníku, který má prozatím 71 fanoušků a pro návštěvnické středisko Vodní dům, který má 145 fanoušků.

INTERPRETACE PŘÍRODNÍHO A KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

Dům přírody Blaníku

① Ivana Křížová, Petra Králíčková

Na začátku července 2015 bylo slavnostně otevřeno a veřejnosti zpřístupněno návštěvnické středisko Dům přírody Blaníku, které je součástí sítě Domů přírody ve vybraných chráněných krajinných oblastech, jež zastřešuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Dům přírody Blaníku nalezneme nedařleko Kondrace, na místě geologické expozice hornin, pod horou Blaník.

Návštěvníci zde naleznou expozici věnovanou přírodním, geologickým a kulturně historickým zajímavostem. Mohou blíže poznat některé z typů stanovišť, jež se v oblasti nachází a seznámit se s legendou o blanických rytířích. Dům přírody nabízí jak hravé prvky pro děti, tak hlubší informace o regionu. Velmi zajímavým exponátem Domu přírody je interaktivní model krajiny Blanické brázdy mezi Sázavou a Mladou Vožicí. Model představuje návštěvníkům nejen tvar a strukturu příko-

Dům přírody Blaníku.

foto: K. Červenková

pové propadliny v tomto území, ale také přírodní i kulturní zajímavosti.

Kromě služeb informačního centra poskytuje Dům přírody také zázemí pro školní výukové programy, exkurze po okolí, či pro nejrůznější akce.

Vodní dům

📍 Tereza Ptáčková

Po celý rok 2015 pokračovaly práce na stavbě a expozici Vodního domu, které započaly v roce 2014. V průběhu roku byla dokončena vlastní budova střediska s expozicí, atrium s vodními hrátkami, expoziční nádrž, potok, mokřad, suchý poldr, venkovní sadovnické úpravy vč. ukázky hadcové skály a další. 16. 12. 2015 byl zahájen zkušební provoz.

Návštěvnické středisko EVL Želivka „Vodní dům“ bude nabízet interaktivní expozici o vodě, širokou nabídku ekologických výukových programů pro žáky všech stupňů škol a zázemí pro pořádání veřejných a firemních akcí.

Projekt výstavby Vodního domu je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj - Operačního programu Životní prostředí a Státního fondu životního prostředí ČR. Spoluúčast investora je možná díky finanční podpoře partnerů Vodního domu. Ke třem stávajícím partnerům (Veolia Česká republika a.s., Povodí Vltavy s.p. a Úpravná vody Želivka, a.s.) přibyl v roce 2015 čtvrtý partner, společnost Pražské vodovody a kanalizace, a.s.

Slavnostní otevření Vodního domu proběhne 19. 3. 2016 při příležitosti Světového dne vody. Ve spolupráci se státním podnikem Povodí Vltavy, který v roce 2016 slaví 50. výročí založení, budou tento den probíhat také exkurze na hráz vodní nádrže Švihov.

Vodní dům – hlavní vstup a atrium za soumraku.

foto: V. Švajcar

Vstup do expozice modelem štolového přivaděče pitné vody. foto: V. Švajcar

Atrium Vodního domu s vodními herními prvky.

foto: V. Švajcar

Naučné stezky provozované ČSOP Vlašim

📍 Karel Kříž

Naučná stezka S rytířem na Blaník

V průběhu roku probíhala ve spolupráci se správou CHKO Blaník a obsluhou rozhledny průběžná kontrola stezky a oprava poškozených prvků, např. výměna lan na tzv. chytrých prknech, opravy poškozených tabulí, oprava zemních schodů atp. V souvislosti s výstavbou Domu přírody byla přesunuta geologická expozice na zadní část louky a kolem ní vybudován nový přístupový chodník. Zároveň začala příprava projektu generální rekonstrukce a doplnění stezky.

Naučná stezka Roudný

Na jaře byl proveden generální úklid stezky od odpadků. Celý rok probíhala průběžná kontrola jednotlivých zastavení a jejich případná oprava. Úvodní zastavení na návsi v Roudném bylo ve spolupráci s obcí Zvěstov pravidelně koseno.

VODNÍ DŮM

REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Geopark Kraj blanických rytířů

① Kateřina Červenková

Geopark Kraj blanických rytířů leží na pomezí tří krajů - Středočeského, Jihočeského a kraje Vysočina. Páteř geoparku tvoří Blanická brázda v úseku od města Mladá Vožice po město Sázava, na západě dosahuje nejdále k městu Votice a na východě k městu Ledeč n. Sázavou. Hlavními přírodními fenomény, které chce geopark představovat návštěvníkům, je geologický zlom Blanická brázda, údolí řeky Sázavy, hadcové lokality a pozůstatky po historické těžbě nerostných surovin. Český svaz ochránců přírody Vlašim je řídicím subjektem geoparku.

Kraj blanických rytířů se představil spolu s ostatními národními geoparky na konferenci a happeningu Kameny se valí na Chrudim. foto: T. Ptáčková

Zástupci geoparku – ředitelka a hlavní geolog se zúčastnili dvou Rad národních geoparků a společné konference o geoparcích.

K propagaci geoparku, zejména cestovního ruchu na jeho území slouží webové stránky www.blanicti-rytiri.cz

V roce 2015 měl geopark 21 partnerů jednotné propagace: města Vlašim, Votice, Zruč nad Sázavou, Trhový Štěpánov, městyse Čechtice, Křivsoudov, Louňovice pod Blaníkem, Načeradec a obce Hulice, Jankov, Kamberk, Kondrac, Miličín, Neustupov, Olbramovice, Pravonín, Ratměřice, Soutice, Veliš, Zvěstov a Půjčovna lodí Samba. Na programu dále spolupracovalo Muzeum Podblanicka a AOPK –SCHKO Blaník. Partneri se sešli na tradičním plánovacím setkání 29.1. 2015 na vlašimském zámku. 10.9. 2015 se uskutečnilo další setkání, tentokrát věnované hlavně vzájemně výměně novinek a zkušeností. Hostitelem bylo město Zruč nad Sázavou, které účastníkům představilo nové expozice v zámeckém parku.

Pracovní skupiny ze zástupců partnerů, která připravovala konkrétní výstupy jako plán tiskovin, obsah rytířských novin, apod. se v roce 2015 sešla dvakrát.

V rámci programu jednotné propagace byla vydána řada tis-

geopark
KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ

národní geopark

Geopark Kraj blanických rytířů měl svůj infostan na vlašimských Májových slavnostech. Návštěvníci si mohli vyplnit kvíz s poznáváním památek geoparku nebo si zahrát hru o regionálních značkách. *foto: K. Červenková*

Setkání partnerů Kraje blanických rytířů ve Zručí nad Sázavou. *foto: K. Červenková*

Jednou ze společných akcí Kraje blanických rytířů je tradiční jízda Blanický cyklorytíř. *foto: V. Švajcar*

kovin, které najdete v kapitole o publikační činnosti. Ke zcela novým patřily např. obecný leták o geoparku, brožura Naučné stezky, Cyklovýlety a mapa geoparku. Tiskoviny distribuuje ČSOP Vlašim prostřednictvím více než 50ti stojanů na tiskoviny, které jsou rozmístěny v turistických cílech a partnerských obcích po celém geoparku.

KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt®

🕒 Jana Dufalová

Značka KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt® zahájila v roce 2015 čtvrtý rok své existence udělením dalších certifikátů. Aby mohl žadatel značku získat, musí jeho výrobek nebo zařízení splňovat předepsaná kritéria. K nim patří zejména jasná vazba na region a jeho tradici, dále kvalita a ohled na životní prostředí.

Certifikační komise složená ze zástupců výrobců, poskytovatelů služeb, neziskových organizací a veřejné správy se sešla během roku dvakrát, aby posoudila došlé žádosti.

V roce 2015 získali certifikát KRAJ BLANICKÝCH RYTÍŘŮ regionální produkt® tyto regionální výrobci:

- Petr Mareš, Classic models, Benešov - Stavebnice historických modelů letadel
  - Mgr. Jaroslava Pospíšilová, Nakladatelství Sedmikráska, Zvěstov – Knihy a hry z Podblanicka
  - MVDr. Josef Holejšovský Ph.D, Vracovice - Med a medovina Blanických rytířů
  - Christopher Robertson, Farma Hrzín – Hrzínské jehněčí
  - Jiří Heřman, Hradové Střimelice – Střimelická uzenina
  - Jana Rošková, Krhanice – Domácí marmeláda MARMELA
  - Romana Šafránková, Čtyřkoly – Marmelády Šafránka
  - Petra Kulakovská, Benešov – Pomůcky, hračky, dekorace
- 🕒 prodloužení platnosti certifikátu zažádali tito držitelé
- Pivovar Kácov s.r.o. – Pivo Hubertus
  - Pivovar Kácov s.r.o – Pivovarská restaurace Šalanda
  - PhDr. Eva Houdková – Stavebnice loutek
  - Šárka Roštíková – Textilní výrobky
  - Jana Otradovcová – Ubytování u rotundy sv. Václava v Libouni
  - Pivovar Ferdinand a.s. – Pivo Ferdinand
  - ZO ČSOP Vlašim – Budky a domečky pro živou zahradu

Geocaching

🕒 Jiří Pavelka, Martin Klaudys

V roce 2015 jsme prováděli provoz a údržbu dvou tematicky zaměřených geocachingových sérií – Lesní poklady a Kamenné poklady blanických rytířů. Mimo ně jsme zprovoznili novou sérii Zvířecí pastičky. Zvířecí pastičky ukazují prostřednictvím ukrytých schránek nástrahy, které číhají na volně žijící živočichy. Hledači pokladů pomocí GPS navigace mohli v roce 2015 navštívit 13 lokalit série Lesní poklady, 17 lokalit série Kamenné poklady a 7 lokalit série Zvířecí pastičky. V roce 2015 přesáhl počet logů (zaznamenání nálezu keše na stránkách www.geocaching.com) 8300 přístupů.

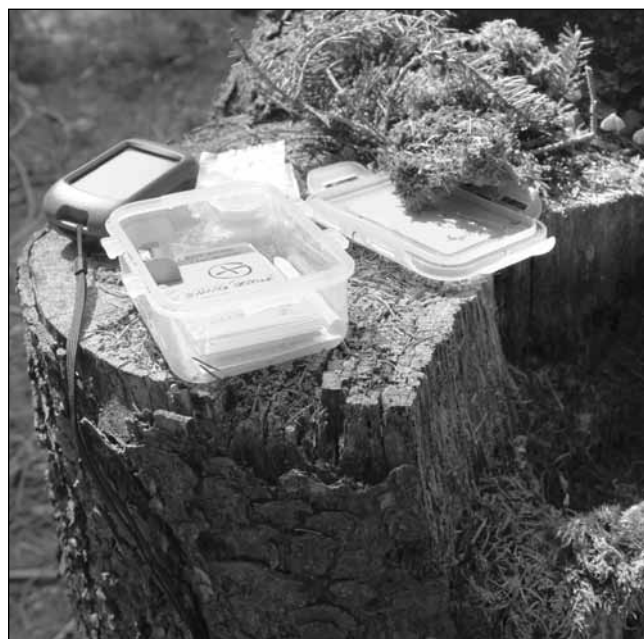

Tabulka č. 15: Počet úspěšných nálezů keší ze série Kamenné poklady.

Číslo	Název kamen- ného pokladu	Počet nálezů k datu	Počet nálezů k datu
		6. 2. 2015	8. 1. 2016
1	Velký Blaník	339	594
2	Malý Blaník	133	245
3	Křížovský lom	50	93
4	Dolnokralovické hadce	65	125
5	Blanická jeskyně	42	92
6	Štěpánovský lom	32	147
7	Na Stříbrnici u Zvěstova	14	42
8	Skály u Kácova	63	97
9	Naučná stezka Roudný	80	136
10	Pískovna u Soutic	138	284
11	Džbány u Votic	37	69
12	Lom u Miličina	72	140
13	Vápenka u Votic	91	162
14	Těžba grafitu u Psář	41	95
15	Vápencový kras u Vlašimi	50	96
16	Lom u Bílkovic	60	111
17	Fialník	57	88
Celkem		1 364	2 616

Tabulka č. 16: Počet úspěšných nálezů keší ze série Zvířecí pastičky.

Číslo	Název zvířecí pastičky	Počet nálezů k datu
		18. 1. 2016
1	Smrt číhá na drátech	47
2	Koule na drátě	103
3	Vraždicí plechovky na kolech	55
4	Neviditelná smrt	128
5	Co jsme darovali přírodě	57
6	Kdo jinému jámu kopá	95
7	Ryba v přechodu	124
8	Bonusová keš	34
Celkem		2 643

Záběr na schránku keše Blanická jeskyně během její foto: M. Kloudys
kontroly.Ukázka travelbugů, kterou jsou součástí série Zvířecí foto: J. Pavelka
pastičky a již putují po celém světě.

Tabulka č. 17: Počet úspěšných nálezů keší ze série Lesní poklady.

Číslo	Název lesního pokladu	Počet nálezů k datu	Počet nálezů k datu	Počet nálezů k datu
		15. 1 .2014	6. 2. 2015	18. 1 .2016
1	Kupsova skála	57	73	97
2	NPR Ve Studeném	71	108	167
3	Hadcové bory u Želivky	126	198	262
4	Podmáčené a kulturní smrčiny	57	71	105
5	V Olších	75	99	132
6	Jehliště	308	440	592
7	Dubohabřiny v zámeckém parku Vlašim	308	437	621
8	Bučiny na Velkém Blaníku	643	976	1
9	Suťové lesy na Malém Blaníku	302	459	600
10	Kulturní bory na vrchu Hřiva	83	109	140
11	Mladé bučiny	287	404	498
12	Tepломilné doubravy u Blanice	143	209	267
13	Křížovský lom	202	268	342
Celkem		2 662	3 851	5 068

Podblanická galerie ČSOP Vlašim

① Stanislav Příhoda, Jana Havelková

V Podblanické galerii se nachází stálá expozice děl podblanických umělců. Interiér doplňují obrazy malíře Stanislava Příhody. Ten v galerii i nadále umělecky působí a má zde svůj ateliér.

Prostory galerie v roce 2015 navštívilo více než 700 návštěvníků. Ti mohou bránu navštívit samostatně, nebo jako součást prohlídkového okruhu zajišťovaného Podblanickým infocentrem, nebo také v rámci Společné vstupenky Den ve Vlašimi. Průvodcovskou činnost v Podblanické galerii se nám daří zajišťovat brigádnicky a ve spolupráci s Podblanickým infocentrem.

Již devátým rokem pracuje Podblanická galerie ČSOP Vlašim a její Klub přátel.

Také v roce 2015 pokračovala klubová činnost dle ustálených tradic a programu. Schůzky se konají vždy první středu v měsíci od května vždy od 17.00 h. do prosince s výjimkou letních prázdnin a schází se na nich obvykle 13 – 16 hostů. Klub má v současnosti 22 členů.

Před zahájením výstavní činnosti PG byla jako každoročně provedena částečná obměna vystavovaných exponátů. Ve středu

6. května proběhla první schůzka Klubu v roce 2015 - tradiční „Hodinka v ateliéru“ v Podblanické galerii a na programu byla beseda se sklářem Františkem Janákem. V červnu členové klubu instalovali novou policičku do Paletové věžičky.

Členové Klubu zorganizovali v letošním roce i několik výstav:

- František Matula 2 výstavy - v Dolních Kralovicích a ve Vlašimi
- Oldřich Hejzlar a František Mrkvička v Divišově
- Iva a Vít Švajcovi na zámku ve Vlašimi

Výstava Stanislava Příhody „Rytíř maluje Blaník“ probíhala celé prázdniny v nově otevřeném Domě přírody Blaníku u Kondrace.

V září proběhla další klubová schůzka, Hlavní náplní byla vzpomínka na ak. mal. Jiřího Mádlu, který v roce 2008 zemřel, byly připraveny prezentace (k J. Mádlovi, vzpomínkové video ke KPVIU i KPPG), zúčastnění si prohlédli nový přírůstek do Paletové věžičky – recesní LIDLpaletu.

Začátkem září vrcholily též přípravy na devatenáctý ročník výstavy Podblanický plenér. Ten se uskutečnil v sobotu 19. září 2015 ve vlašimském zámeckém parku na prostranství za Vlašimskou bránou za účasti 16 vystavujících malířů. Letos vystavovali nově 4 autoři – malířka Mia Havlíčková z Divišova,

řezbář Eduard Čečetka z Pavlovic a dvě výrazné výtvarné osobnosti – dcera ak. mal. Karla Franty Alena Kadavá a vynikající umělec evropského dosahu František Janák.

Pořadatelé vystavili i obraz „Soudce a jeho kat“ od rodáka z Pravonína, ak. mal. Josefa Černého. Dílo je ve sbírkách PG. Pro stálé připomenutí i sošku „Modlitba“ od ratajského řezbáře Františka Kupsy. Na závěr se výtvarníci sešli na tradiční besedě v ateliéru Podblanické galerie.

První středu v říjnu i listopadu byly zorganizovány další „Hodinky v ateliéru.“ Setkání ve středu 7. října mělo na programu mimo jiné i návštěvu ekocentra. Zde se konala beseda s marockým kaligrafem Mohamedem Amzilem, který během svého pobytu v České republice zavítal spolu se zástupci velvyslanectví Marockého království také do Vlašimi. Podblanické galerii věnoval vlastnoručně namalovanou paletku a reprodukcii kaligrafie.

Listopadová Hodinka v ateliéru byla věnována restaurování a besedě s malířkou Alenou Kadavou, dcerou grafika Karla Franty, a jejím manželem – vynikajícím restaurátorem Milanem Kadavým.

Prosincová schůzka 2. prosince probíhala v Podblanickém ekocentru a byla již tradičně pojata jako vánoční, ale zároveň zhodnotila činnost v roce 2015 a nastínila plán akcí v roce 2016. Hlavním bodem programu byla vernisáž předvánoční výstavy obrazů Stanislava Příhody. Výstavu mohli zájemci navštívit až do 18. prosince.

Podblanická galerie ČSOP Vlašim
Stálá výstava podblanických umělců
ve Vlašimské bráně.

Návštěvní doba pro veřejnost:
10.00 – 12.00 h., 13.00 – 16.00 h., v květnu
a září v sobotu a v neděli,
v období od 1. 6. do 31. 8.
denně od pondělí do neděle,
po předchozí dohodě i mimo sezónu.

Vernisáž výstavy obrazů Stanislava Příhody byla zároveň i výroční schůzkou Klubu přátel Podblanické galerie. *foto: J. Havelková*

Blanický rytíř

Ⓛ Dagmar Tlustošová

Na Velký pátek 3. dubna 2015 bylo již posedmnácté uděleno ocenění Blanický rytíř třem fyzickým osobám, které se významně zasloužily o ochranu a rozvoj přírodního a kulturního dědictví Podblanicka.

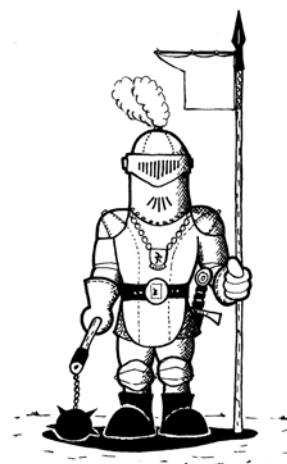
Ocenění udělují třem navrženým kandidátům neziskové organizace Podblanicka, v letošním roce porota vybírala z dvaceti osmi nominací a nakonec rozhodla o udělení ceny těmto třem nominovaným:

Jana Famfulíková z Divišova za mimořádný čin dokončený v uplynulém roce, konkrétně za knihu o Divišově,

Josef Moudrý z Vlašimi za celoživotní dílo,

Jaromír Vlček z Trhového Štěpánova za celoživotní dílo.

Slavnostního udělování, které proběhlo v obřadní síni vlašimského zámku, se účastnilo na padesát hostů kulturního, společenského i politického života regionu. Pozvání přijali zástupci Parlamentu České republiky, krajské samosprávy, řada zástupců měst a obcí Podblanicka, ředitelé škol z Podblanicka a mnoho dalších hostů. Ve Vlašimi je přivítal starosta Města Vlašim pan senátor Luděk Jeništa. Za hosty k rytířům promluvil místopředseda Výboru pro životní prostředí Parlamentu České republiky Václav Zemek a za starosty Podblanicka starosta Městysse Divišov Zdeněk Pekárek. Blaničtí rytíři obdrželi již tradičně kromě diplomu každý svou originální a hodnotnou sochu Blanického rytíře s kamenem z hory Blaník. Autorem sochy je umělecký kovář Bohumil Hruběš. Pořízení těchto soch již tradičně podpořil generální sponzor udělování ocenění Blanický rytíř akciová společnost RABBIT Trhový Štěpánov.

Novými držiteli ocenění Blanický rytíř v roce 2015 jsou (zleva) Josef Moudrý, Jana Famfulíková a Jaromír Vlček. *foto: B. Hozová*

ČLENOVÉ ČSOP VLAŠIM

Dagmar Tlustošová

O členství v ČSOP

Naše základní organizace je jednou z přibližně 350 organizací Českého svazu ochránců přírody, které provozují svou činnost po celé republice. Členem se může stát každý, kdo není lhostejný ke stavu přírody a její ochraně nejen ve svém okolí. Členství je vnímáno jako projev sounáležitosti s lidmi, kteří mají stejné zájmy jako my. Pro členství není potřeba splňovat jakoukoliv odbornost, každý může přispět podle svých možností.

Je několik forem členství:

- dospělý člen
- rodinné členství
- členství dětí v oddíle Mladých ochránců přírody (MOP)
- kolektivní členství
- individuální členství – registrace je možná při Ústřední výkonné radě ČSOP v Praze

Povinnosti členů je platba ročních příspěvků ve výši:

- výdělečný člen – 300 Kč
- nevýdělečný (důchodce do 70 let, dítě do 18 let, nezaměstnaný, student) – 100 Kč
- rodinné členství – 350 Kč
- důchodce nad 70 let – 50 Kč
- čestní členové a členové – zemědělci zapojení v PSPPP (dobrovolná dohoda) – neplatí nic
- členství dětí v oddíle MOP – 100 Kč

Pokud máte zájem o bližší informace, můžete je získat osobně, písemně či telefonicky na adrese uvedené v úvodu této Výroční zprávy anebo v kanceláři ÚVR ČSOP v Praze,

Michelská 5, 140 00 Praha 4 – www.csop.cz, odkud jsou částečně převzaty tyto údaje.

Ke dni 31. 1. 2016 jsme v naší vlašimské organizaci registrovali celkem 243 členů.

Společenský život v naší organizaci v roce 2015

Výroční setkání členů bylo v tomto roce volební, tzn., že jsme volili zástupce organizace na další volební období, které trvá 3 roky. Jmenovitý seznam zvolených členů výboru najdete na 3. straně obálky této Výroční zprávy.

Tradiční zahradní slavnost jsme uspořádali v pátek 29. května. Zpestřením tentokrát bylo skvělé vystoupení uměleckého kolektivu Střediska EVVO s obnovenou premiérou kramářské písně „Pravdivá píseň o dvou zamilovaných, který vražedně ze světa sešli, právě v sobotu před nejsvětější Trojicí večer poosmé hodině, v roce 1860, v městě Vlašimě, kraji táborském“.

Samozřejmě nesměla chybět ani hudební skupina Kotlík, která nám po celý večer pěkně hrála. Občerstvení ve formě rybích specialit nám tentokrát zajistil Lukáš Zajíček, majitel Motorestu U rybiček na D1.

Nedílnou součástí členských aktivit jsou členské brigády. Při jarní brigádě jsme pomáhali v Záchrané stanici pro zraněné živočichy v Pavlovicích připravovat topivo. Další brigáda byla až na podzim. Prováděli jsme zahradnické úpravy kolem nově dokončené nové ubytovny v Poděbradové ulici ve Vlašimi a dokonce jsme v průběhu dne stihli vyzkoušet upečení chleba a piz-

zy v naší hliněné zahradní peci, kterou jsme v paraZOO v roce 2013 postavili. A tak jsme mohli všichni vyzkoušet, jak chutná pečivo se zbytky dřevěných uhlíků načichlé ohněm.

V sobotu 17. 10. proběhl výlov rybníka Jírovce v areálu okrasné školky v Jinošovském údolí. Počasí nám celkem přálo, ryb bylo dost a studené i teplé občerstvení bylo zajištěno. Samozřejmostí byla i dětská vodnická dílna, kde si děti mohly vyrobit rybí nebo žabí masku, podzimní strom nebo náhrdelník na krk.

Malí i velcí pracovali ze všech sil.

foto: D. Tlustošová

Příprava pece k pečení.

foto: D. Tlustošová

Zasloužený odpočinek u rozpálené pece

foto: archiv ČSOP Vlašim

Terénní stanice Borovsko

① Jiří Nosek

Pronajatý objekt je umístěn na břehu přehradní nádrže Želivka a slouží naší organizaci jako terénní stanice. Probíhají zde ornitologické, mykologické a jiné výzkumné a monitorovací činnosti. Objekt využíváme také ke každoročnímu plánování dalších pracovních aktivit organizace, a tak se alespoň jedenkrát za rok dostaneme mimo dosah většiny civilizačních vymožeností.

V nedalekém okolí se nachází NPP Hadce u Želivky, kde provádíme pravidelný management a zároveň i monitoring endemických druhů rostlin, vázaných na tuto horninu.

HOSPODAŘENÍ V ROCE 2015

Hana Krejčířová

Z hlediska hospodaření se v roce 2015 ukázaly jako jedny z nejdůležitějších, investice. Téměř veškeré náklady na jejich pořízení byly kryty dotacemi, poměrně menší částí i dary. V létě 2015 byly postupně - k radosti všech zúčastněných - ukončeny tři investiční akce. Počátkem července byl zahájen provoz Domu přírody Blaníku (celková pořizovací cena 12 519 000 Kč). Na konci stejného měsíce byla zkolaudována rekonstrukce přízemí Ekocentra v celkovém objemu 9 225 000 Kč a v posledním prázdninovém dni se do provozu uvedlo zázemí pro pobytové programy v ulici Poděbradova. V tomto případě představují celkové náklady částku 23 880 000 Kč. Pořizovací náklady poslední, zatím neuzavřené investiční akce, výstavby Vodního domu v Hulicích, byly k 31. 12. 2015 ve výši 60 950 000 Kč.

Pro pracovníky střediska Péče o zeleň bylo na úvěr pořízeno nové auto Dacia Duster, pro potřeby střediska Péče o přírodu a krajinu se také na úvěr zakoupil mírně ojetý vůz Subaru Forester. Oba automobily budou splaceny v roce 2020. Měsíčně organizace hradí 6 904, respektive 8 471 Kč včetně pojištění.

Během roku 2015 jsme pro využili provozního úvěru od České spořitelny a.s. ve výši 2 000 000 korun, který jsme v lednu 2016 splatili. Na dofinancování dostavby Vodního domu jsme koncem loňského roku uzavřeli úvěr v částce 1 900 000 korun. Ve stejné výši organizace během jara 2016 přijme dotaci ze SFŽP. Tímto se úvěr uhradí. Náklady na úroky z úvěrů byly v roce 2015 ve výši 58 435 korun. Vývoj nákladů na úvěry od roku 2006 můžeme sledovat z grafu č. 14.

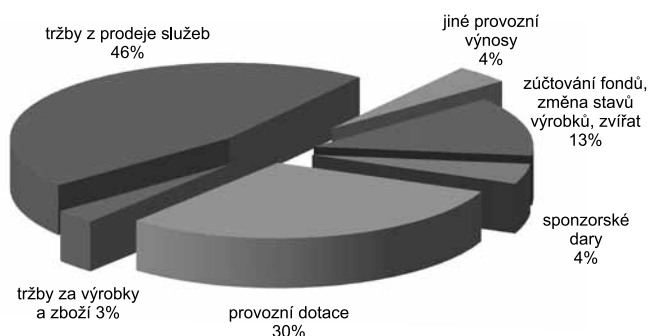
Na mimořádně vyrovnaném výsledku uplynulého roku se ziskem 227 574 Kč podílelo středisko Péče o zeleň společně se ziskem z nájmu a reklamy ve výši 186 809 respektive 8 264 Kč. Středisko environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty vykazuje ztrátu 248 422 korun, která byla způsobena zejména zkrácením části dotace z roku 2014 „Marketingové aktivity geoparku Kraj blanických rytířů“ ve výši 304 tisíce korun. Středisko Péče o přírodu a krajinu ukončilo uplynulý rok vyrovnaným výsledkem. Ztrátu ve výši 130 297 korun vykázalo středisko Ochrana přírodního a kulturního dědictví.

K těmto výsledkům přispělo celkem 36,62 přepočtených zaměstnanců, z toho kmenových bylo 27,74. Průměrná hrubá mzda těchto zaměstnanců činila v uzavřeném roce 18 604 korun. Její nárůst od roku 2012 můžeme sledovat z grafu č. 11.

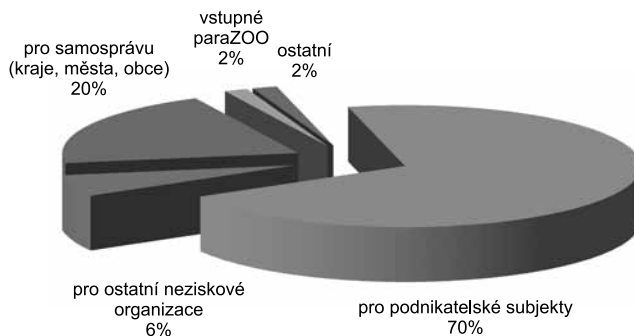
Zastoupení pracovníků na jednotlivých střediscích můžeme vyčíslit z tabulky č. 17. Oproti roku 2004 jde o více jak dvojnásobný nárůst, ale v porovnání s rokem 2008 jde naopak o 30% pokles počtu kmenových zaměstnanců. Podobně jako v letech minulých i v roce 2015 jsme využili možnosti přijmout pracovníky z řad uchazečů o práci v rámci dotovaných míst veřejně prospěšných prací. Takto jsme v naší organizaci vloni přijali celkem osm zaměstnanců. Díky institutu absolventské praxe jsme zaměstnali dvě absolventky. Celkem jsme v roce 2015 takto získali dotaci na mzdové náklady od Úřadu práce Benešov v celkové výši 1 054 765 Kč.

Středočeský kraj poskytl naší organizaci dotaci na činnost zejména střediska EVVO úhrnem 1 525 761 korunu (projekt realizace nových výukových programů, podpora práce v paraZOO, dotace na Mrkvovou konferenci, NS KBR, dovybavení Ekocentra apod.). Dotace na podporu péče o cenná území jsme přijali od Ministerstva životního prostředí ČR v celkovém objemu 273 707 Kč (údržba luk u Horní Lhoty, u Blažejic, u Sedmpán, Řísnické louky, údržba navrhované PP u Kuňovic, ...). MŽP financovalo další projekty celkovou sumou 899 776 korun – šlo např. o podporu paraZOO, pastvy v chráněných územích atp. V polovině léta byl ukončen projekt „Šikula – Operační program vzdělání pro konkurenceschopnost“, na který jsme od MŠMT získali v průběhu let 2014 – 2015 celkem 5 357 505 Kč. Celkově představovaly dotace 30% ze všech výnosů organizace. Další členění výnosů je patrné z grafu č. 8.

Vedení účetnictví koncem měsíce března 2016 prověřil auditem pan Ing. Josef Buček. Z jeho zprávy vyplývá, že účetní uzávěrka roku 2015 podává věrná a poctivý obraz aktiv a pasiv v souladu s českými účetními předpisy.

Graf č. 8: Členění výnosů 2015.

Graf č. 9: Rozdělení služeb 2015.

Tabulka č. 15: Rozvaha 2015.

ROZVAHA 2015 (v celých tisících Kč) ZO ČSOP Vlašim, IČ 18595677

AKTIVA		
	I. I. 2015	31. 12. 2015
A. Dlouhodobý majetek celkem	107 488	184 239
I. Dlouhodobý hmotný majetek celkem	140 795	222 050
Pozemky	2878	2 878
Umělecká díla, předměty a sbírky	558	558
Stavby	100 199	145 873
Samostatné movité věci a soubory movitých	9 919	10 687
Základní stádo a dospělá zvířata	119	109
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	995	995
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	26 127	60 950
II. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	-33 307	-37 811
Oprávky ke stavbám	-24 558	-28 089
Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům	-7 683	-8 652
Oprávky k dospělým zvířatům	-95	-99
Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-971	-971
B. Krátkodobý majetek celkem	27 809	16 721
III. Zásoby celkem	1 038	1 021
Materiál na skladě	322	636
Nedokončená výroba	344	103
Výrobky	264	264
Zvířata	108	18
IV. Pohledávky celkem	8 101	5 842
Odběratelé	1 469	4 786
Poskytnuté provozní zálohy	7786	228
Pohledávka spolupříjemce dotace, partner	-152	0
Pohledávky za zaměstnanci	76	109
Daň z příjmů	0	0
Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	-1023	212
Jiné pohledávky	67	61
Dohadné účty aktivní	0	568
Opravná položka k pohledávkám	-122	-122
V. Krátkodobý finanční majetek celkem	18 611	9 739

Pokladna	265	100
Ceniny	101	20
Účty v bankách	18 263	9 609
Peníze na cestě	-18	10
V. Jiná aktiva celkem	59	119
Náklady příštích období	0	-7
Příjmy příštích období	59	126
AKTIVA CELKEM	135 297	200 960

PASIVA		
	I. I. 2015	31. 12. 2015
A. Vlastní zdroje celkem	120 360	182 977
I. Jmění celkem	119 862	182 976
Vlastní jmění	119 218	182 259
Fondy	644	717
II. Výsledek hospodaření celkem	498	1
Účet výsledku hospodaření	498	1
B. Cizí zdroje celkem	14 937	17 983
III. Rezervy celkem	0	0
Rezervy	0	0
IV. Dlouhodobé závazky celkem	176	752
Dlouhodobé bankovní úvěry	176	752
V. Krátkodobé závazky celkem	7 778	7 344
Dodavatelé	2 036	818
Přijaté zálohy	3049	0
Ostatní závazky	9	10
Zaměstnanci	575	497
Závazky k institucím soc. zabezp a veř.zdrav. pojištění	278	266
Ostatní přímé daně	35	29
Daň z přidané hodnoty	36	0
Ostatní daně a poplatky	29	29
Jiné závazky	35	9
Krátkodobé bankovní úvěry	0	3 900
Dohadné účty pasivní	16	106
Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	1 680	1 680
VI. Jiná pasiva celkem	6 983	9 887
Výdaje příštích období	179	188
Výnosy příštích období	6 804	9 699
PASIVA CELKEM	135 297	200 960

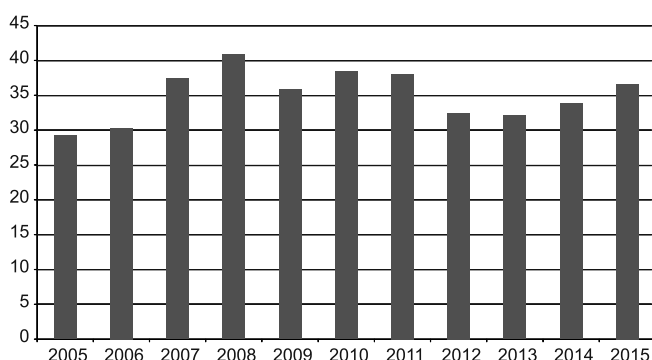
VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT 2015 (v celých tisících Kč) ZO ČSOP Vlašim, IČ 18595677

I. Spotřebované nákupy celkem	7 461
Spotřeba materiálu	6 769
Spotřeba energie	506
Spotřeba ostat.neskladovatených dodávek	108
Prodané zboží	78
II. Služby celkem	7 328
Opravy a udržování	891
Cestovné	124
Ostatní služby	6 313
III. Osobní náklady celkem	12 077
Mzdové náklady	8 973
Zákonné sociální pojištění	2 686
Zákonné sociální náklady	418
IV. Daně a poplatky celkem	29
Daň silniční	29
Ostatní daně a poplatky	0
V. Ostatní náklady celkem	451
Ostatní pokuty a penále	5
Úroky	58
Jiné ostatní náklady	384
Vnitropodnikové náklady	4
VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opr. položek celkem	4 604
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	4 504
Zůstatková cena prodaného hmotného majetku	10
Prodaný materiál	90
Tvorba opravných položek	0
VII. Poskytnuté příspěvky celkem	32
Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	30
Poskytnuté členské příspěvky	2
NÁKLADY CELKEM	31 982

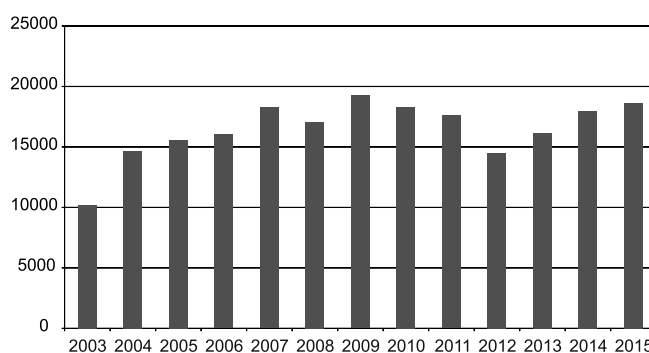
I. Tržby za vlastní výkony a zboží celkem	15 660
Tržby za vlastní výrobky	635
Tržby z prodeje služeb	14 665
Tržby za prodané zboží	360
II. Změny stavu vnitroorganizačních zásob celkem	-241
Změna stavu zásob nedokončené výroby	-241
Změna stavu zásob výrobků	0
Změna stavu zvířat	0
III. Ostatní výnosy celkem	5 604
Úroky	14
Zúčtování fondů	4 085
Jiné ostatní výnosy	1 498
Tržby z prodeje zvířat	7
Vnitropodnikové výnosy	0
IV. Přijaté příspěvky celkem	1 408
Přijaté příspěvky (dary)	1 384
Přijaté členské příspěvky	24
V. Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv	0
Zúčtování zákonných rezerv	0
VI. Provozní dotace celkem	9 552
Provozní dotace	9 552
VÝNOSY CELKEM	31 983
Výsledek hospodaření před zdaněním	1
Výsledek hospodaření po zdanění	1

Tabulka č. 17: Vývoj počtu kmenových zaměstnanců v období let 2004 až 2015.

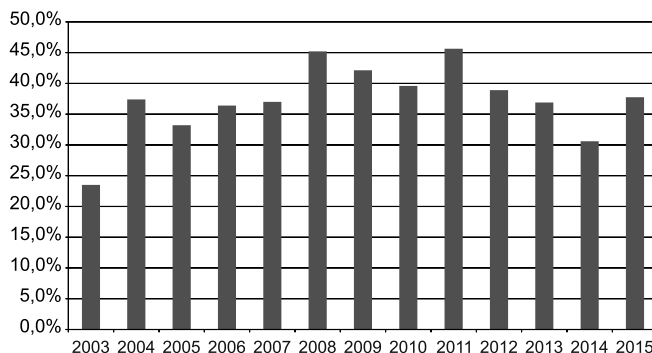
středisko	název střediska	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	Kancelář ČSOP, správa majetku	3,22	3	3,5	3,9	5,7	4,6	4,5	4,33	4,48	3,25	3	3
3	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	3,73	5	4,2	4,8	5,1	6,4	6,2	5,92	5,42	5,21	5,96	7,07
4	Péče o přírodu a krajinu	3	3,33	4,8	5,0	4,0	3,6	4,2	5	4,25	4,5	4,66	6,01
5	Péče o zeleň	3	4	5,3	14,3	24,5	11,8	13,3	14	13	15,79	15,2	11,66
celkem		12,95	15,33	17,8	28,03	39,26	26,4	28,2	29,25	27,15	28,75	28,82	27,74

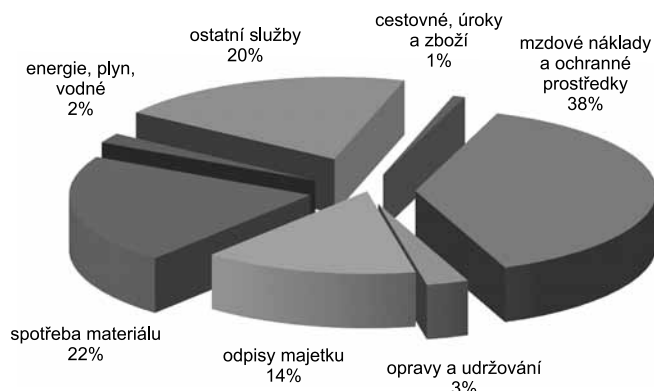
Graf č. 10: Průměrný počet zaměstnanců 2005 – 2015.

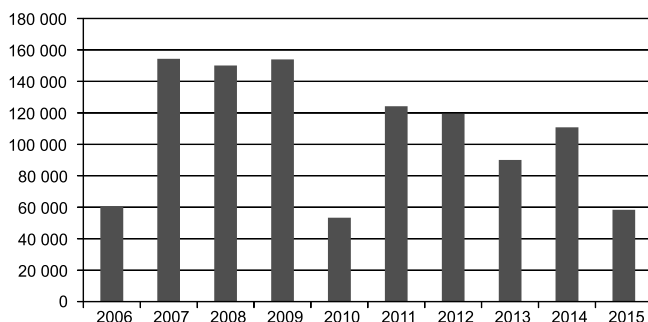
Graf č. 11: Průměrná hrubá mzda v letech 2003 – 2015.

Graf č. 12: Podíl mzdových nákladů na nákladech organizace v letech 2003 – 2015.

Graf č. 13: Struktura nákladů v roce 2015.

Graf č. 14: Vývoj úroků z úvěrů a půjček v letech 2006 – 2015.

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

o ověření roční účetní závěrky k 31. 12. 2015 pobočného spolku

ZO ČSOP Vlašim
258 01 Vlašim, Pláteníkova 264
IČ 18595677

Zpráva je určena výboru základní organizace 02/09 ČSOP Vlašim.

Provedl jsem audit přiložené účetní závěrky pobočného spolku Český svaz ochránců přírody k 31. 12. 2015 za období od 1. 1. 2015 do 31. 12. 2015, tj. rozvahu k 31. 12. 2015, výkaz zisku a ztráty a přílohu této účetní závěrky, včetně popisu použitých významných metod. Údaje o společnosti jsou uvedeny v příloze této účetní závěrky.

Za sestavení věrného a poctivého zobrazení účetní závěrky v souladu s českými účetními předpisy odpovídá statutární orgán organizace. Součástí této odpovědnosti je navrhnout, zavést a zajistit vnitřní kontroly nad sestavováním a věrným zobrazením účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou, zvolit a uplatňovat vhodné účetní metody a provádět dané situaci přiměřené účetní odhady.

Mou úlohou je vydat na základě provedeného auditu výrok k této účetní závěrce. Audit jsem provedl v souladu se zákonem o auditorech a Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jsem povinen dodržovat etické normy a naplánovat a provést audit tak, abych získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů, jejichž cílem je získat důkazní informace o částkách a skutečnostech uvedených v účetní závěrce. Výběr auditorských postupů závisí na úsudku auditora, včetně posouzení rizik, že účetní závěrka obsahuje významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou. Při posuzování těchto rizik auditor přihlédne k vnitřním kontrolám, které jsou relevantní pro sestavení a věrné zobrazení účetní závěrky. Cílem posouzení vnitřních kontrol je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřních kontrol. Audit též zahrnuje posouzení vhodnosti použití účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

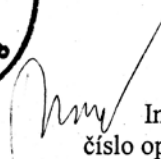
Domnívám se, že získané důkazní informace tvoří dostatečný a vhodný základ pro vyjádření mého výroku.

Výrok auditora

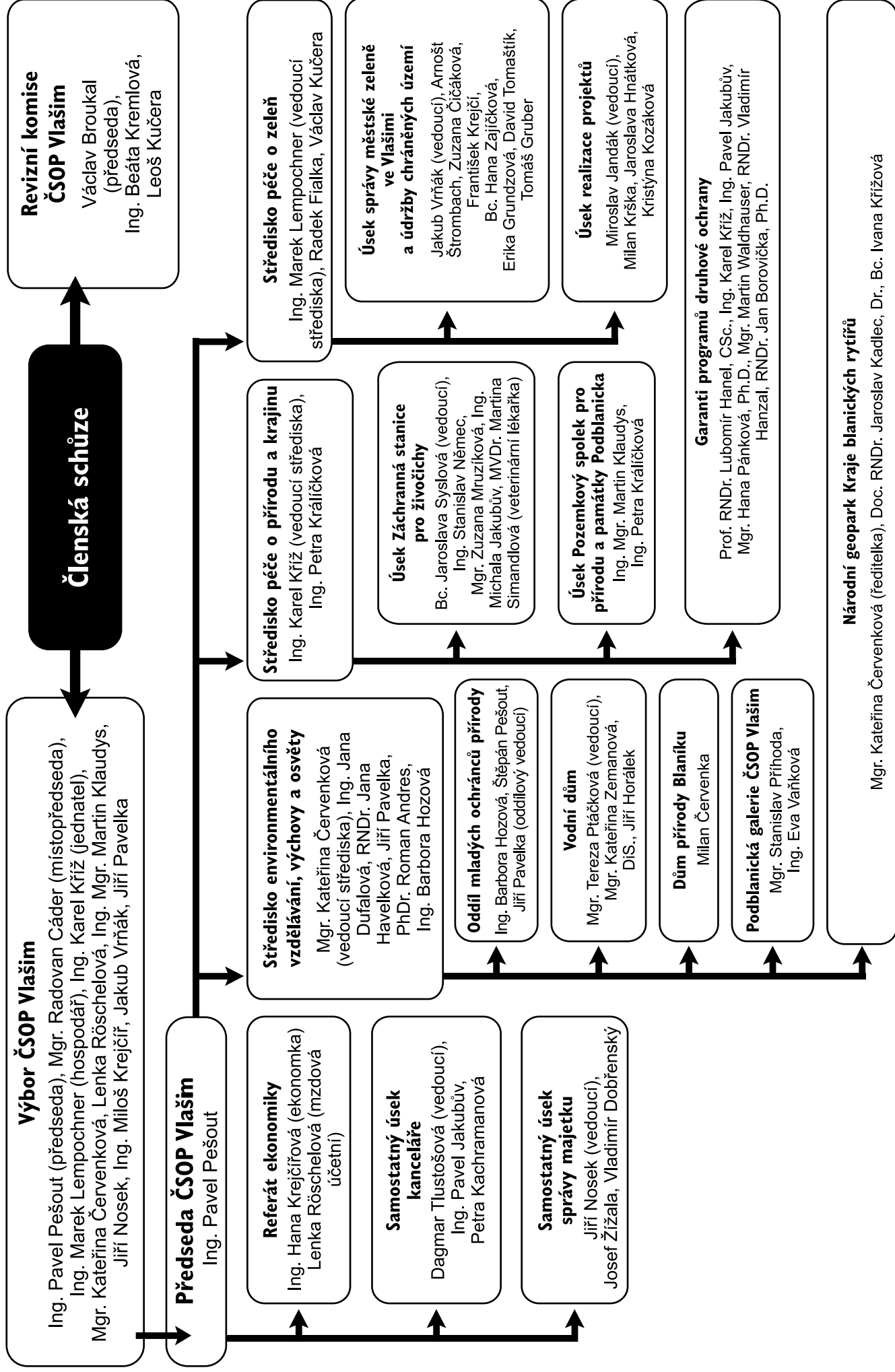
Podle mého názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv, pasiv a finanční situace pobočného spolku ZO ČSOP Vlašim k 31. 12. 2015 a nákladů, výnosů a výsledků jejího hospodaření za rok 2015 v souladu s českými účetními předpisy.

Vlašim 24. března 2016

Ing. Josef Buček
číslo oprávnění KAČR 1378
602 00 Brno, Nerudova 14

DĚKUJEME NAŠIM DÁRCŮM

Bohatou činnost podblanických ochránců přírody v roce 2015 podpořily tyto obce, města a instituce:

AOPK ČR Praha; Benešov; Česká spořitelna, a.s., pobočka Benešov; Čáslav; Čechovice; Radek Fialka, Vracovice; Kutná Hora; Pacov; Potěhy; Průhonice; Sdružení MOP ČSOP Praha; SFŽP ČR; Správa CHKO Blaník; Středočeský kraj; Úřad práce Benešov; ÚVR ČSOP Praha; Vlašim.

Jedním z nejdůležitějších příjmů organizace jsou dary. Následujícím firmám a osobám (řazení dle abecedy) děkujeme za projevenou přízeň:

MECENÁŠI ČSOP Vlašim 10 000 a více Kč

BEZPO s.r.o., Benešov; ESASAUTO, s.r.o., Praha; Jiří Hervert, Xaverov; manželé Hladíkoví, Doubravčice; HSBC Bank plc., Praha; MORIS DESIGN, s.r.o., Praha 4; PETER - GFK, spol. s r. o., Kocbeře; RABBIT Trhový Štěpánov, a.s.; Pavel Štolba, Říčany; Továrek, Horký a partneři, advokátní kancelář, s.r.o., Brno, Úpravná vody Želivka, a. s., Veolila Česká republika, a. s.

PATRONI ČSOP Vlašim 5 000 – 9 999Kč

Milena Hofmanová, Benešov; Pavel Hormandl, Praha 2; CHRAŇTE ZVÍŘATA - SAVE ANIMALS, o. s., Brandýs n. L.; Klára Kopečná, Praha 8; František Kubín, Vlašim; Jiří Macháček; NADACE NA OCHRANU ZVÍŘAT, Praha 4; Dana a Jan Paroubkovi; Barbara Rettková, Havířov.

SPONZOŘI ČSOP Vlašim 2 000 – 4 999Kč

Eva Bartošová, Psáry; Jaroslav Bezouška, Benešov; Andrea Fraňková, Praha 4; Helena Hátleová, Praha 3; Petr Jaklovský, Staré Hodějovice; Ing. Pavel Kolomazník, Praha 10; Linda Kopová; Jan Lavička; Jan Němec, Vlašim; Miroslav Němec, Vlašim; Karel Pěkný, Vlašim; Stanislav Příhoda, Vlašim; Jana Sátrová, Vlašim; Helena Stupková, Kácov; Helena Šafaříková, Průhonice; Andrea Tománková, Pyšely; Adéla Trávníčková; žáci ZŠ Kamence; Eva Vaňková, Vlašim.

PODDPOROVATELÉ ČSOP Vlašim 500 – 1 999Kč

Markéta Bernášková, Praha 2; maminčky z klubu Breberky, Vlašim; Dagmar Cettlová, Nezlazozves; Vladimíra Cyprová, Kutná Hora; Jiří Eigel; Hana Fialová; Viktor Fischer, Mělník; Jitka Haisová; Vladislava Hanáková, Čechovice; Helena Holubová; Libuše Hroudová; Zuzana Koničková, Říčany; Dr. Ivo Koudelka, Pyšely; Martin Kovanda, Kabátý; Ilona Kubínová; Jazyková škola LITE, o.p.s., Jihlava; Naděžda Lieceká, Myslivecké sdružení DIANA, Taťouňovice; Michal Novotný; Marie Osovká; Eva Procházková; Hana Rejsková; Šárka Stohrová; Jiří Stránský; firma SQUASH K&S, s.r.o., Praha 4; Eva Stuchlíková, Libež; Zuzana Šejtková, Praha 6; TRIA, v.o.s., Vořtice; Jiří Uhlík; Petr Vaněk; Daniela Volrábová; Libuše a Vojtěch Vondraškoví, Mokrá Lhota; Barbora Zajíčková.

PŘÍSPĚVATELÉ ČSOP Vlašim 50 – 499Kč

Zdeněk Domes; Radoš Fořt, Český Sternberk; Jaroslava Jarolímková, Nová Říše; Tereza Kostková; Valentýna Křížová; Kristýna Mackovičová, Praha 10 - Vršovice; Miroslav Matějí; Pavel Pešata, Zajetí; Jana Puharová; Hana Pokorná; Václav Růžička, Kácov; Eva Stuchlíková; Bohumil Suk, Sudišlavice; Eva Šobišková a dalších několik set anonymních dárců veřejných sbírek Zvíře v nouzi, Misto pro přírodu a návštěvníků Domu přírody Blaník.

